

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

27.11.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

В. Труд

✓ Държавата плаща от 5 до 20% от оборота, ако фирмата е затворена заради пандемията

Най-нисък ще е процентът за търговията, 20 на сто се предлага за заведенията

Превеждат по 24 лв. на работник след 21 декември

Държавата ще покрива част от оборота, който ще загубят фирмите, които ще спрат дейност заради епидемичната обстановка в страната. Обсъжда се за различните икономически дейности процентът да е различен, обясни за "Труд" Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Така например за фирмите от търговията той може да падне под 5 на сто, защото оборотите там са големи. В същото време при тях остават основно постоянните разходи, защото, след като затворят, те няма да зареждат нова стока, обясни Велев. За заведенията се предлага държавата да покрива 20 на сто от оборота им за същите месеци на миналата година. Все още обаче текат изчисления и се събират данни от Националната агенция по приходите и Националния осигурителен институт. Трябва да се видят оборотите за миналата година за всяка икономическа дейност, какви са постоянните разходи за всяка от тях и колко са заетите. Тези сметки са важни, за да не се получи накрая, че някои дейности ще излязат на печалба от това, че няма да работят, посочи председателят на АИКБ.

От бизнеса предлагат компенсацията да се изплаща месец за месец, защото фирмите вече нямат резерви.

Припомняме, че в сряда здравният министър издаде нова заповед, с която въведе по-строги противоепидемични мерки. Те влизат в сила в 23.30 часа на 27 ноември и ще важат до 21 декември.

Според социалният министър Деница Сачева тази заповед ще засегне 356 хиляди души. Затова социалното министерство да има готовност да разшири средствата предвидени за подкрепа, обясни тя. Парите ще бъдат получени от хората в рамките на 10 дни.

Обезщетението от 24 лв. на ден, което държавата дава на работещите в затворени заради коронавируса бизнеси, може да се ползва за срок от 60 дни. Парите ще се изплащат в рамките на до 10-12 дни след изтичането на срока на принудителното оставане вкъщи. Това означава, че в затворените от утре бизнеси, парите ще бъдат преведени след 21 декември, за когато е обявен краят на новите мерки. Сачева се ангажира, че заявленията ще бъдат обработени бързо и "целта ще бъде хората да имат пари за празниците".

БНР

✓ Тристранният съвет ще обсъди Плана за възстановяване и устойчивост на България

Националният съвет за тристранно сътрудничество ще проведе онлайн заседание, на което социалните партньори ще обсъдят проекта на [Плана за възстановяване и устойчивост на Република България](#). Срокът за обществено обсъждане на документа изтича на 29-и ноември.

В плана за обособени четири стълба с пропорционален ресурс за изпълнението на всеки от тях - това са „Иновативна“, „Зелена“, „Свързана“ и „Справедлива“ България.

Целта на Националния план е да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от пандемията чрез набор от мерки и реформи. Същевременно планът полага основите за "зелена" и цифрова трансформация на икономиката в контекста на целите на "зелената сделка".

В становище по проекта от Асоциацията на индустриалния капитал в България определиха инвестиционния ресурс, предвиден в плана, като безпрецедентна възможност за подобряване на социално-икономическата среда в страната. От работодателската организация смятат че демографската криза е най-сериозното предизвикателство, пред което България е изправена. В становището се подчертава още, че планът трябва да се доработи.

В края на септември президентът на КНСБ Пламен Димитров заяви, че до Коледа страната ни трябва да формулира най-важните приоритети и визия как ще се използва заделеното финансиране.

ТВ „Европа“

✓ Социалните партньори обсъждат плана за възстановяване и устойчивост

Националният съвет за тристранно сътрудничество ще обсъди проекта на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България.

Целта на Националния план е да помогне за икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от пандемията чрез набор от мерки и реформи. Същевременно планът полага основите за „зелена“ и цифрова трансформация на икономиката в контекста на целите на „зелената сделка“.

От Асоциацията на индустриалния капитал в България определиха инвестиционния ресурс, предвиден в плана, като безпрецедентна възможност за подобряване на социално-икономическата среда в страната. От КНСБ посочват, че до Коледа страната ни трябва да формулира най-важните приоритети и визия как ще се използва заделеното финансиране.

[Fakti.bg](#)

✓ Тристранката ще обсъди Плана за възстановяване

От работодателската организация смятат че демографската криза е най-сериозното предизвикателство, пред което България е изправена

Националният съвет за тристранно сътрудничество ще проведе онлайн заседание, на което социалните партньори ще обсъдят проекта на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България. Срокът за обществено обсъждане на документа изтича на 29-и ноември.

В плана за обособени четири стълба с пропорционален ресурс за изпълнението на всеки от тях - това са „Иновативна“, „Зелена“, „Свързана“ и „Справедлива“ България.

Целта на Националния план е да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от пандемията чрез набор от мерки и реформи. Същевременно планът полага основите за "зелена" и цифрова трансформация на икономиката в контекста на целите на "зелената сделка".

В становище по проекта от Асоциацията на индустриалния капитал в България определиха инвестиционния ресурс, предвиден в плана, като безпрецедентна възможност за подобряване на социално-икономическата среда в страната. От работодателската организация смятат че демографската криза е най-сериозното предизвикателство, пред което България е изправена. В становището се подчертава още, че планът трябва да се доработи.

В края на септември президентът на КНСБ Пламен Димитров заяви, че до Коледа страната ни трябва да формулира най-важните приоритети и визия как ще се използва заделеното финансиране.

[BG Predpriemach](#)

✓ НПРО изпратиха предложения за конкретни мерки във връзка с коронакризата

Национално представителните работодателски организации в България - Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска стопанска камара, Българска търговско-промишлена палата и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България изпратиха до премиера Бойко Борисов, вицепремиера Томислав Дончев, министъра на финансите Кирил Ананиев и министъра на икономиката Лъчезар Борисов предложения за нови мерки за намаляване на негативното отношение на коронакризата върху дейността на предприятията и върху икономиката на България при втората вълна на COVID-19.

Работодателите предлагат конкретни мерки и заявяват, че вече не може да се затварят бизнеси без едновременно с това да се стартират мерки за подкрепа на предприятията и хората.

Повече информация ще намерите в приложеното писмо [ТУК....](#)

[DarikNews.bg](#)

✓ Сачева: БРАИТ няма да бъде регистрирана, ако не отговаря на законовите изисквания

Социалният министър Деница Сачева увери, че Българска работодателска асоциация Иновативни технологии (БРАИТ) няма да бъде регистрирана, ако не отговаря на законовите изисквания. Тя съобщи в интервю за [NOVA](#), че все още не е получила протокола от комисията, която извършва националното преброяване на работодателските организации.

"В момента тече процедурата за преброяване на национално представените организации. Аз още не съм получила протокол или доклад на комисията, която извършва преброяването. Нормално е различни работодателски организации в момента да се опитват да направят така, че да получат национално представителство, но има много строги критерии и ако те не бъдат спазени - критериите са за 1500 компании, които трябва да членуват в една организация с 50 хил. души, които да са работници там... Нямам още информация от комисията, но действа изключително стриктно, така че, всеки който не спази съответните условия, не би могъл да има национално представителство", категорична беше министър Сачева.

Припомняме, че Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) се обяви категорично против искането на БРАИТ да стане национално представителна работодателска организация. На същата позиция са още АИКБ и БСК заради куп нарушения на закона от страна на новата кандидатка.

Национално представените работодателски организации са категорични, че БРАИТ няма съдебна регистрация и не може да бъде работодателска организация. Още преди седмици от КРИБ предупредиха, че въпросната организация БРАИТ е сдружение с нестопанска цел, определено за дейност в обществена полза. Налице е неизпълнение на правните изисквания при критериите за признаване на организацията като национално представителна на национално равнище по четири основни направления. БРАИТ не е работодателска организация, защото не е учредена според Кодекса на труда

и не е вписана в регистъра на синдикалните и работодателските организации в съда, няма и съдебно решение за вписване и удостоверение за актуално състояние, издадено от съда по регистрацията.

Освен това в устава си организацията е записала, че е представителна организация на работодателите на национално равнище, когато това се определя не от нея, а от решение на Министерския съвет по реда на Кодекса на труда, предупредиха с остри позиции легитимните работодателски организации. Според тях напирателната за признаване БРАИТ не отговаря и на изискването в предприятията ѝ да има поне 100 хил. заети, независимо от броя на фирмите.

Представители на БРАИТ и сега членуват в признатите работодателски организации, като по този начин имат достъп до участие в Тристранката. По тази причина признатите работодателски организации подозират, че под напора на БРАИТ да стане шестата национално призната организация на работодатели се крият лични интереси.

Важни обществено-икономически и политически теми

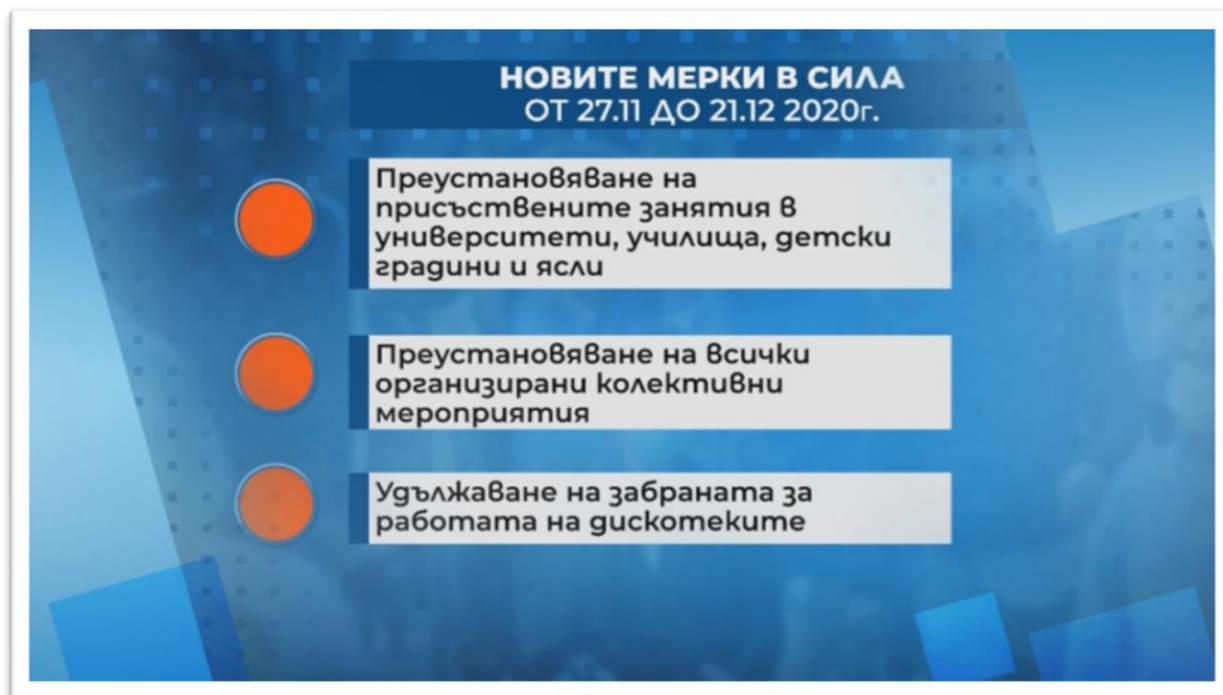
БНТ

✓ Новите мерки влизат в сила от 23.30ч. днес

От 23.30ч. тази вечер влизат в сила новите по-строги мерки, които правителството въвежда, за да се овладее кризата с коронавируса. Засега те влизат сила за срок от три седмици до 21 декември - такова е обещанието на управляващите.

От тази вечер се забраняват:

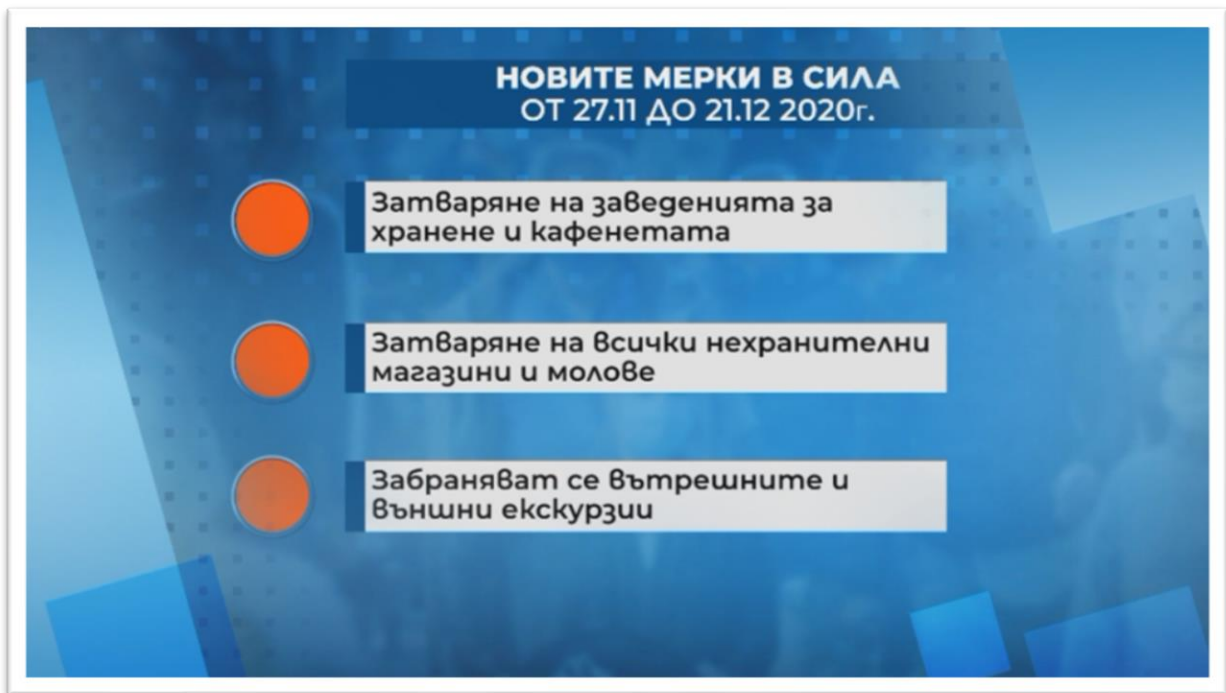
1. Преустановяват се: присъствените учебни занятия във всички образователни институции - училища и университети, извънкласните дейности и занимания, както и посещения в детски ясли.
2. Всички колективни организирани мероприятия.
3. Удължава се забраната за работа на дискотеките и нощните барове.

4. Забраняват се още: посещенията в заведения за хранене и развлечения. Допускат се само доставки на храна по домовете.

5. Затварят моловете - там остават да работят само аптеки, оптики, банки, застрахователи, зоомагазини, доставчици на съобщителни услуги.

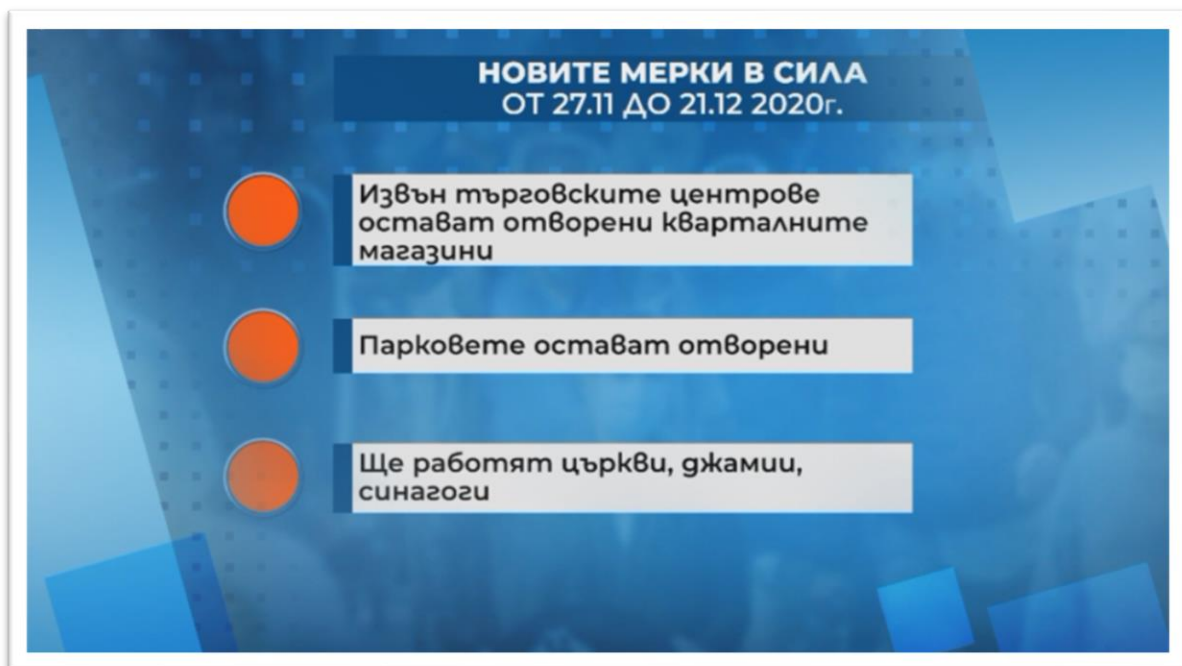
6. Спират се екскурзиите с организиран транспорт в страната и чужбина.

7. Забранени са посещенията във фитнес центрове и всички спортни колективни мероприятия за деца под 18 години с изключение на заварените международни спортни състезания. Всички други спортни мероприятия се провеждат без публика.

8. Преустановяват се всички групови културни и развлекателни мероприятия. Изключение - театри при капацитет от 30%.

9. Не се допуска организирането на частни събирания и тържества с повече от 15 души.

10. В търговските центрове остават отворени магазините за хранителни стоки, аптеки, дрогерии, банки и застрахователи. Извън моловете - кварталните магазини.

11. Парковете ще са отворени.

12. Остават отворени също църкви, джамии и синагоги.

Променят се зелените коридори за пазаруване на възрастни хора, според новата заповед те ще са сутрин между 8.30 и 10.30ч.

✓ Проф. Чорбанов: До Нова година ще имаме българска ваксина срещу COVID-19

Съгласно плановете, които изпълняваме, до Нова година ние ще имаме в ръка ваксина.

Това заяви в "Денят започва" по БНТ началникът на Лабораторията по експериментална имунология към БАН проф. Андрей Чорбанов. И допълни, че все още бъдещата ваксина не се тества, защото трябва да мине през много теоретични постановки, за да се покаже, че тя е ефективна. Вече обаче има и доброволци за тестването ѝ.

Професорът не смята, че ще се постигне минимизиране на щетите с новите мерки, защото разпространението е много широко, но се надява, че много скоро потенциалните вирусоносители ще намалеят, защото повечето хора са се срещнали с вируса.

"Броят позитивни случаи далеч не е добър, защото има много хора, на които са правени многократно тестове, но стана ясно, че системата не ги отчита като многократно тестване на човек кога ще излезе от позитивизма, да кажем като резултат, а се отчита всеки път като нов човек, което на практика прави фалшиво по-голям брой тествани хора, на практика те са по-малко", каза той.

Но според него, трябва да се знае, че имайки предвид в огромния брой случаи вирусът е безсимптомен, тези хора не са били тествани и по тази причина ние дори не знаем, че той е преминал през тях.

Според него, към голяма степен статистиката в момента е гадателска.

"На вируса се приписват различни качества - като коварен, подъл и т.н. Това е парче молекула, недейте да ѝ вменявате такива човешки качества. Когато говорим за пандемия, не трябва да се подхожда емпирично - например с един калкулатор да се пресмятат проценти на населението, което далеч не е обективно заради неравномерното тестване и чисто нематематическия подход", коментира професорът.

И уточни, че за да е обективно, трябва да се затвори един цял квартал и да се тества, което не е нужно и няма да ни помогне по никакъв начин.

"Моята версия е, че малките деца и учениците, младите хора трябва да преминат максимално бързо през вируса на този етап, когато разпространението е много голямо, а няма как да бъдем предпазени по друг начин. Преминавайки вируса през тази много мобилна популация, ще даде възможност да няма кой да го пренася на рисковите групи", каза още проф. Чорбанов.

Според него, голяма част от проблемите в здравната система идват оттам, че на доста уплашени хора им е било вменено, че ще прекарат много тежко заболяването и всеки позитивен е търсел форма да бъде наблюдаван от лекар.

✓ Борисов: Ние сме от първите държави членки на ЕС, които подкрепиха бизнеса

"Ние сме една от първите държави членки на ЕС, които реагираха на икономическата заплаха и подкрепиха бизнеса и гражданите с редица мерки".

Това написа премиерът Бойко Борисов във фейсбук, след като стана ясно, че ЕК е одобрила 511 милиона евро за България за справяне с кризата с коронавируса.

[ЕК одобри 511 милиона евро за България за справяне с кризата](#)

Безвъзмездната финансова помощ ще отиде при микро, малките и средните предприятия у нас, уточнява Борисов.

"Мобилизирали сме всичките си усилия и вярваме, че бързо и ефективно ще можем да подкрепим всички засегнати от пандемията", категоричен е министър-председателят.

✓ Доживотни присъди получиха организаторите на опита за преврат в Турция

Доживотни присъди за военнослужещите, участвали в неуспешния опит за преврат в Турция през юли 2016-а година.

337 офицери и пилоти от авиобаза Акънджъ, сред които тези, които атакуваха парламента в Анкара в нощта на пуча, ще останат в затвора до края на дните си. Някои от тях получиха по 79 доживотни присъди.

В нощта на опита за преврат загинаха 250 души, а 2000 бяха ранени. Турските власти обвиниха духовника в изгнание Гюлен и неговата организация ФЕТО за събитията. Гюлен и над 100 негови последователи са съдени задочно.

Investor.bg

✓ ЕК одобри 511 млн. евро в подкрепа на българската икономика

Подкрепата включва безвъзмездни средства за микро-, малки и средни предприятия

Европейската комисия одобри изменение на българската оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, което позволява мобилизирането на 511 млн. евро от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд. Това съобщават от пресслужбата на Комисията.

Средствата са за подпомагане на българската икономика да се справи с неблагоприятните последици от кризата с коронавируса.

Финансовата подкрепа включва безвъзмездни средства за оборотен капитал за микро-, малки и средни предприятия, капиталови инвестиции и гаранции по заеми.

Европейската комисия [предложи на Съвета да одобри предоставянето на финансова подкрепа](#) за България от 511 млн. евро в края на август.

„Ние сме една от първите държави членки на ЕС, които реагираха на икономическата заплаха и подкрепиха бизнеса и гражданите с редица мерки. Мобилизирали сме всичките си усилия и вярваме, че бързо и ефективно ще можем да подкрепим всички засегнати от пандемията“, коментира Бойко Борисов по повод одобрението на европейски средства в подкрепа на българската икономика и бизнес.

Еврокомисарят за кохезията и реформите Елиза Ферейра уточни, че мерките имат краткосрочни цели за облекчение от кризата, като страната ни ще продължи да се облагодетелства от допълнителна европейска подкрепа за икономическото си възстановяване.

Изменението на програмата е възможно благодарение на изключителната гъвкавост, предоставена в рамките на Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса (CRII) и Инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса плюс (CRII +), която позволява на държавите членки да използват финансирането по линия на политиката

на сближаване за подпомагане на най-изложените на пандемията сектори, като здравеопазването, малките и средни предприятия и пазарите на труда.

✓ **Търговците на газ ще трябва да доказват финансово обезпечение на дейността си**

От 1 октомври 2021 г. търговията с газ ще се извършва само на основание на лиценз, издаден от КЕВР

Търговците на природен газ ще трябва да добавят и доказателство за обезпечение на дейността си при издаване на лиценз за търговия със суровината. Промяната е предвидена в проект за изменения на Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката, по силата на която Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) издава лицензи за търговия с газ.

Промяната е нужна във връзка с изискването от новата газова година (1 октомври 2021 година) търговията с газ да се извършва само от лицензирани търговци. От 1 януари 2021 година търговците вече ще трябва да подават искания до КЕВР за издаване на разрешения по силата на Закона за енергетиката.

Досега за издаване на лиценз се изискваше информация за фирмата и управлението ѝ, обосновка на срока, за който се иска лиценз, както и данни за лицензи за други енергийни дейности и бизнес план за пет години.

С измененията в Наредбата ще бъде поискано търговците да декларират и обезпечение в размер на 1/24 от годишния оборот, но не по-малко от 150 хил. лева. За първата година на лицензионната дейност ще се използват данни за оборота от търговия с газ на територията на България, става ясно от предложението на енергийния регулатор, публикувано за обществено обсъждане.

Обезпечението може да бъде използвано само за задължения, свързани с търговията с газ, като сумата трябва да бъде възстановена до 20 работни дни.

Промяна има и по отношение на очакваната информация в бизнес плана за лицензиантите - в него ще трябва да има прогнозна информация за паричните потоци на дружеството и прогнозни цени на газа за периода на бизнес плана по години.

В документа трябва да бъде приложен и анализ на пазара, който включва и възможностите на заявителя за развитие.

В предложените промени се отчитат още и новите задължения на КЕВР по контрол на дейността на пазара за търговия на едро с енергия.

От КЕВР очакват коментар на заинтересуваните лица до 9 декември 2020 г.

✓ **Какви поуки трябва да си извади светът от Covid-19?**

Пандемията е далеч по-опустошителен икономически шок, отколкото анализатори очакваха

Най-важното нещо, което светът научи от пандемията от новия коронавирус, е колко щети могат да бъдат причинени от относително лека пандемия според дългосрочните исторически стандарти. Да определяме сегашната пандемия като лека не означава да омаловажим страданието, което е причинила и ще причинява, докато не бъде въведена ефективна ваксина в световен мащаб. Covid-19 демонстрира, че социалната и икономическа уязвимост е далеч по-голяма, отколкото са си представяли експертите, пише в свой анализ за FT Мартин Улф.

Важно е да разберем защо това е така и да научим как да управляваме по-добре въздействието на такива заболявания в бъдеще, посочва той.

В скорошна статия Дейвид Кътлър и Лорънс Съмърс от Харвард оценяват общите разходи около Covid-19 само за САЩ на 16 трлн. долара. Това възлиза на 75 процента от годишния брутен вътрешен продукт на Страната на неограничените възможности. Почти половината от това е кумулативната стойност на загубения БВП, изчислена от непартийната бюджетна служба на Конгреса. Останалото е цената на преждевременната смърт и увреждането на физическото и психическото здраве.

Кътлър и Съмърс изчисляват, че общите разходи около пандемията са четири пъти повече от рецесията след финансовата криза от 2008 г. Ако се приеме, че световните разходи също възлизат на 75% от БВП, то стойността им би възлязла на около 96 трлн. долара при обменни курсове на паритета на покупателната способност. Дори и това да е надценено, разходите пак са огромни.

Засега броят на починалите от усложнения заради Covid-19 е 1,4 млн. души. Ако смъртността се запази, кумулативните смъртни случаи през първите две години може да достигнат близо 5 млн., или малко над 0,06% от световното население. За сравнение, испанският грип, който започва да върлува през 1918 г. и продължава 26 месеца, е отнел между 17 и 100 млн. живота, което е от 1 до 6 на сто от тогавашното население.

В доклад на СЗО от 2006 г. се твърди, че „пандемията, включваща силно вирулентен щам на грипа (като този, който е причинил пандемията през 1918 г.), може да окаже краткосрочно въздействие върху световната икономика, сходно по дълбочина и продължителност с това на средната следвоенна рецесия в САЩ. Испанският грип обаче е убил около 675 хил. американци от тогавашното население – 103 млн. души. Еквивалентът днес би бил над 2 млн. души. Ако СЗО не греша, икономическото въздействие на тази пандемия трябва да бъде значително по-малко.

Подобно проучване за Европейската комисия (ЕК), публикувано също през 2006 г., стига до заключението, че „макар евентуална пандемия да има огромно влияние върху човешкото страдание, това най-вероятно няма да бъде сериозна заплаха за европейската макроикономика“. Това заключение се оказва погрешно.

Защо тогава икономическата вреда от такава сравнително лека пандемия е толкова голяма? Отговорът е: защото може да бъде. Проспериращите хора могат лесно да се освободят от голяма част от нормалните си ежедневни разходи, докато техните правителства могат да подкрепят огромен мащаб на засегнатите хора и бизнеса. Това се и очаква от правителствата. Отговорът на пандемията е отражение на икономическите възможности и социалните ценности днес,

поне в богатите страни. Готови сме да платим огромна цена, за да ограничим пандемията и можем да се справим по-добре от преди.

Някои твърдят, че избраните методи, по-специално безразборните блокади, са до голяма степен отговорни за тези огромни икономически разходи. Вместо това те предполагат, че на болестта (и следователно на болните) е трябвало да се позволи да съществува свободно, като същевременно стремежът е да се защитят най-уязвимите.

Това обаче е много съмнително, според Улф. Една от причините е, че колкото по-висока е честотата на заболяването, толкова повече хора ще бъдат решени да се защитят, което се посочва в последната световна икономическа перспектива на МВФ.

Действителният опит, за разлика от анализа на разходите и ползите на теоретичните алтернативи, допълнително засилва аргументацията за пълно потискане на болестта, където е възможно. Неотдавнашен доклад от Института за ново икономическо мислене, показва защо. Според диаграма в доклада страните са следвали две стратегии: потискане или търгуване на смъртни случаи срещу икономиката. Като цяло първата група държави се справят добре, а втората група страни, пожертвали много животи, в крайна сметка имат висока смъртност и икономически разходи.

Сега, на фона на втора вълна от коронавируса и новите блокади в Европа, неспособността да продължим до постигането на пълен контрол над вируса през първата вълна изглежда голяма грешка. Разбира се, ефективното тестване, проследяване и поставяне под карантина би било още по-добре. Това е почти невъзможно обаче при високи нива на заболяемост.

Все още имаме много да научим от Covid-19 и трябва да го направим, защото следващата пандемия може да бъде много по-смъртоносна от тази. Междувременно трябва да се стремим да избягаме от сегашното бедствие възможно най-бързо. Това изисква обаче високо ниво на глобално сътрудничество.

Важна стъпка е всички страни, включително САЩ, да се присъединят към Covax, инициативата за предоставяне на ваксини по целия свят. Глобалните предизвикателства се нуждаят от глобални решения.

Covid-19 е далеч по-опустошителен икономически шок, отколкото икономистите очакваха. Това е огромен урок. Още по-вирулентна болест е напълно възможна и тя трябва да бъде потисната още по-бързо. Сега мнозина се занимават със свободата, но безопасността на хората трябва да остане върховен закон на политиките.

[БНР](#)

✓ НС обсъжда промени в Закона за морските пространства

Депутатите ще обсъдят на първо четене промените в Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата, с които държавните и частни пристанища за обществен транспорт се обединяват в едно пристанище.

Промените, внесени от правителството, са съобразени с еврорегламент, който въвежда специфични правила за пристанищата.

В закона се премахва разделението на пристанищата за обществен транспорт на такива с национално и регионално значение, с което се уеднаквява и облекчава реда за получаване на достъп до пристанищни услуги. Въвежда се и нова система на пристанищни такси и намаляване на случаите, в които се събира акваториална такса.

С други промени в закона се предлага уредба на лодкостоянките като специализирани пристанищни обекти за обслужване на малките риболовни кораби с дължина до 12 м, които извършват крайбрежен риболов.

Предвижда се още пристанищата да отпаднат от първа категория строежи.

В редовния парламентарен контрол на въпроси на депутати ще отговорят вицепремиерите Томислав Дончев и Марияна Николова и още седем министри.

✓ Димитър Маргаритов: Да не изпадаме в потребителска истерия за черния петък

Търговците хитруват през процентите, следете цената, съветва председателят на КЗП

Контролирайки пазара в навечерието на черния петък, следим преди всичко онлайн търговията, тъй като тя претърпя бурен възход през последните месеци, поясни пред БНР председателят на Комисията за защита на потребителите Димитър Маргаритов.

Тази година черният петък продължава по-дълго, посочи той, нарече ситуацията „необичайна, меко казано“ и прикани потребителите „да не изпаднат в еуфория“.

Експертите от комисията наблюдават над 30 онлайн магазина от октомври насам. Следят за изкуствено завишаване на цените непосредствено преди кампанията за черния петък, защото то води до фиктивно намаление.

Маргаритов обърна внимание да се следят и малките букви „до“, които съпътстват процента за намаление в съответния магазин.

Хората по принцип са изобретателни. Нормално е при такъв бум на онлайн търговията да има и такива, които разчитат за кратък период от време да натрупат печалба и след това да изчезнат, коментира Маргаритов в предаването „Преди всички“.

В социалните мрежи се появяват наглед прекалено изгодни оферти. Димитър Маргаритов апелира потребителите да не се доверяват на предложения, които още на пръв поглед изглеждат нереални. В социалните мрежи се предлагат и медикаменти, които се рекламират като панацея срещу коронавирусната инфекция, отбеляза председателят на КЗП.

Какво се случва с предплатени карти за спорт например или различни празнични пакети, които попадат в периода на ограничителните мерки?

Платеното в аванс трябва да бъде възстановено на потребителите. Абонаментите за услуги пък следва да се удължат, след като не могат да се използват по време на затварянето, обясни Димитър Маргаритов.

Съветът на експертите - сравнете цената, а не процента отстъпка. В интернет е лесно да се направи сравнение на цените за една и съща стока. Търговците се опитват да хитруват през процентите, но когато следите цената, не можете да бъдете заблудени, обобщава Димитър Маргаритов.

✓ **Бизнесът кандидатства по „Заетост за теб“ при по-благоприятни условия**

От днес бизнесът може да кандидатства при много по-благоприятни условия по мярката „Заетост за теб“, по която се осигурява субсидирана заетост за безработни. 160 милиона лева са осигурени за целта и са разпределени на квотен принцип в цялата страна.

Бизнесът вече ще получава субсидия за заплати и осигуровките на наетите безработни за шест месеца, а не за три. Няма да е длъжен да запази заетостта на всички наети за периода, равен на субсидията.

На работа за сметка на работодателя вече ще трябва да останат 75% от наетите хора за период от три месеца.

Увеличава се броят на допустимите нови работни места - при фирмите до 10 души персонал ще могат да се наемат за сметка на държавата до четирима нови. За тези с персонал до 50 още 20, за фирмите до 250 души персонал квотата е до 50 нови служители, а за по-големите до 100.

Кандидатствалите и одобрените до момента ще могат да се възползват от новите по-добри условия, като сключат допълнително споразумение. Заявките се одобряват на принципа първи по време, първи по право до изчерпване на парите.

✓ **Съвместно изявление на Полша и Унгария относно бюджета на ЕС**

Премиерът на Унгария Виктор Орбан и неговият полски колега Матеуш Моравецки направиха в четвъртък съвместно изявление, в което обещаха да спрат приемането на бюджета на Европейския съюз, освен ако не бъде премахнато условието за върховенство на закона, съобщава Ройтерс.

Орбан и Моравецки определят механизма за върховенство на закона при отпускане на европейските средства като политически инструмент, твърдейки, че този механизъм "прилага неясни определения и двусмислени термини без ясни критерии, на които могат да се основават санкциите и не съдържа значими процесуални гаранции".

Двамата лидери заявиха, че тяхното предложение е "да се улесни бързото приемане на финансовия пакет чрез установяване на двупистов процес".

Те се стремят да ограничат всякакви допълнителни бюджетни условия и да обсъдят на Европейския съвет дали трябва да се установява връзка между върховенството на закона и финансовите интереси на Съюза.

Според Полша и Унгария обвързването на върховенството на закона и финансовите интереси на ЕС трябва да бъде включено в междуправителствена конференция за преговорна модификация на Европейските договори.

Унгарският министър-председател Орбан заяви, че страната му ще подкрепи Полша в продължаващия европейски бюджетен спор заради настояването на ЕС достъпът до бюджетни средства за държави-членки да бъде под условие, свързано със зачитането на върховенството на закона.

Орбан, застанал редом с министър-председателя на Полша Моравецки, подчерта, че настоящото предложение на ЕС е неприемливо за Будапеща и Варшава, които ще формират тандем в дебата за европейския бюджет след съвместно вето, което Орбан нарече легитимен инструмент в спора.

Дневник

✓ **Обезщетенията за работещите в затворените след 27 ноември бизнеси ще се плащат след 21 декември**

Обезщетението от 24 лв. на ден, което държавата обеща на работещите в затворени заради коронавируса бизнеси, може да се ползва за срок от 60 дни. Това съобщи пред "Нова телевизия" министърът на труда и социалната политика Деница Сачева.

Парите ще се изплащат в рамките на до 10-12 дни след изтичането на срока на принудителното оставане вкъщи. Това означава, че в затворените от утре бизнеси, парите ще бъдат преведени след 21 декември, за когато е обявен краят на новите мерки. Сачева се ангажира, че заявленията ще бъдат обработени бързо и "целта ще бъде хората да имат пари за празниците".

За да получат парите, работниците трябва да са в неплатен отпуск и трябва да подадат заявление до своя работодател, в което да посочат датата, от която са в неплатен отпуск, за какъв период от време ще са в неплатен отпуск, както и банковата си сметка. Работодателят ще е длъжен да предаде списъка с данните от всички заявления в бюрата по труда. Заявленията ще могат да се подават от следващия понеделник - 30 ноември. Не е предвидена възможност работниците сами да подават заявления пред бюрата по труда.

В сряда здравният министър издаде нова заповед, с която въведе по-строги противоепидемични мерки. Те влизат в сила в 23.30 часа на 27 ноември и ще важат до 21 декември. Още за мерките четете [ТУК](#).

✓ **Министерството на туризма отговори на призива на Меркел да не се отварят ски курортите до 10 януари**

След като вчера германският канцлер Ангела Меркел обяви, че ще се опита да убеди партньорите си в Европа [да не отварят ски курортите до началото на януари](#), българското министерство на туризма излезе с позиция, в която посочва, че Банско, Боровец и Пампорово отговарят на всички изисквания в противоепидемичните мерки.

Целта на германското правителство е да не се повтори ситуацията с австрийския курорт Ишгъл, превърнал се в едно от първите огнища на коронавирус заради бавна реакция и търговски интереси. Точно Австрия веднага заяви след призива на Меркел, че не е съгласна с общоевропейско отлагане на ски сезона за след Коледа и Нова година.

От Министерството на туризма подчертават, че в голяма част от европейските страни ще бъдат премахнати някои от по-сериозните рестрикции следващата седмица, а в България те влизат в сила от 23:30 ч. на 27 ноември и ще продължат до 21 декември. В позицията се припомня, че на 21 октомври бяха въведени единни правила за противоепидемични и санитарни мерки в курортите за предстоящия зимен сезон.

"Мерките обхващат дейността на кабинковите въжени линии, седалковите лифтове и влекаче. Туристите задължително трябва да покриват носа и устата си с маска или друго предпазно средство при престой в кабината и на лифт станциите. Броят на пътуващите в закритите лифтови съоръжения може да бъде ограничаван по преценка на оператора. Кабините да се дезинфекцират по график, а в ски гардеробите да се въведе специална организация за дистанция и дезинфекция. Групите в ски училищата не могат да надвишават 10 души", пишат от министерството. Към днешна дата категорично можем да твърдим, че ски курортите Боровец, Банско и Пампорово отговарят на поставените изисквания в резултат на направените от тяхна страна сериозни инвестиции", уточняват от министерството.

✓ Какво стана с оставката на Борисов

Анализът е препубликуван от ["Дойче веле"](#).

Има времена, в които нациите трябва да се обединяват. Сегашният етап на COVID кризата е именно такова време. В следващите седмици заедно - власт и общество - трябва да постигнем две неща.

Първо: да дадем въздух на здравната система, на лекарите, сестрите и всички здравни работници, така че болниците да не колабират поради наплив на инфектирани с вируса пациенти.

Второ: държавата трябва да компенсира (в разумни граници) загубите на бизнеса от карантината. И, което е още по-важно, да изработи (заедно с ЕС) такива политики за стимул на растежа, които да гарантират развитието на икономиката през следващата година.

Тези задачи са трудни, но не и неизпълними. Те изискват внимателни и точни решения от страна на правителството, както и сътрудничество и отговорно поведение от страна на гражданите.

Големият проблем

Тук обаче идва големият проблем: властта - тоест правителството на Борисов - няма очи да поиска реално съдействие от обществото, защото през последните шест месеца бе основно ангажирана със своето оцеляване. Сегашният управленски [провал по отношение на пандемията](#) не е случаен. Фактът, че сме на първите места по смъртност, е резултат и от половингодишното битуване на управляващите в операция по спасяването на редник (или генерал) Борисов.

Тази операция съдържаше множество отвличащи маневри - някои бяха чисто домашни, други стигнаха чак до Северна Македония. А най-срамната от маневрите беше т.нар. нова конституция и опитът за свикване на Велико народно събрание (ВНС).

След шамара от Венецианската комисия този опит безславно, но напълно заслужено пропадна. Обещаните дискусии по "идеите" на пишман конституционалистите така и не се проведеха, което все пак спести част от конфуза. Дано цялото упражнение поне да е охладило ентузиазма за популистки заигравки с конституцията чрез намаляване броя на депутатите или чрез пренаписване на основния закон в стилистиката на националпопулизма.

Другата камуфлажна операция беше скриването на премиера от основателните критики срещу него, на които той така и не даде отговори. Чрез медийни договорки в крайна сметка управляващите спряха говоренето за 700-те милиона загуби за хазната от хазарта, за шкафчето, записите, къщата в Барселона и другите скандали. Това само по себе си е демонстрация на проблемите в българските медии - скандалите не се изясняват в една или друга посока, просто се замитат и "забравят". А носителят на проблемите се скрива за известно време.

Скриването на премиера Борисов се реализира чрез участието му в медийни формати в строго контролирана среда. [Най-известният такъв формат се оказа "джипката"](#), в която премиерът поучава висши сановници за успехите на управлението си, сочи им постиженията под формата на магистрали, а излиза от джипа само на предварително уговорени места, където е чакан от верни хора. В този формат риск от неудобни въпроси няма - най-много да се случи лек пътен инцидент, докато премиерът ръкомаха и не следи обстановката достатъчно внимателно. Или пък да изтърве някоя псувня, докато гази из картофените ниви към радостните посрещачи.

Другото "скриване" на премиера е зад гърба на лекарите и отделни министри, например този на здравеопазването. Те поеха тежестта на брифингите и отговорността за новите тежки мерки. А за Борисов остана бащински да ги поучава на министерски съвет или от джипката.

Нещо повече: Борисов обеща да се "оттегли в партията си" след следващите избори. Сега обаче отново взе да се ослушва и сигурно се надява хората да забравят и за скандалите, и за оттеглянето му.

Казано накратко: именно това поведение на премиера Борисов не може да генерира нужното доверие в управлението му. Мнозина виждат в сегашните призови за обединяване на нацията просто пореден опит на Борисов да се препере и преизмисли - и да третира хората като рибки в аквариум, чиято памет е за около 15 секунди.

Поуката

Едно почтено поведение в сегашната ситуация би било ГЕРБ и Борисов реално да стартират оттеглянето на премиера. Дори Ангела Меркел, за която на никого и през ум не му минава да я обвинява в корупция, в крайна сметка отстъпи ръководството на партията си на нови лица. Нашата ситуация е обратна както по отношение на репутацията на премиера, така и по отношение на "оттеглянето" му.

Това висящо положение - "уж ще се оттегля, ама май ще остана" - всъщност вреди на ГЕРБ. В крайна сметка тази партия е изправена пред избор. От една страна, ГЕРБ може да се превърне просто в параван, зад който Борисов отново да дърпа конците. От друга страна, ГЕРБ може да започне да мисли и за политически живот след Борисов.

В първия вариант лидерът би останал същият или би бил заменен с безличен адютант. Във втория би трябвало да се излъчи някакво ядро на нови лидери, които да имат собствени политически планове. ГЕРБ изглежда върви в първата посока, което няма как да не подронва доверието в партията и да я прави заложник на кариерата на нейния лидер. Поуката от тази история е проста: когато властта иска съдействие от обществото, призивите ѝ за солидарност трябва да са подплатени поне с минимум почитеност и спазване на дадената дума.

✓ Някои размисли по повод обществената поръчка за машини за гласуване

Сега... Тук има много въпросителни.

Централната изборителна комисия (ЦИК) акцентира на факта, че [машините за гласуване](#) не били свързани с интернет или по-точно казано нямало да са свързани. То това само по себе си ги превръща в луксозни калкулатори, но това е друга тема.

Важното е да се отговори на въпроса дали машината има каквато и да било технология за дистанционен достъп. Дали има блу-тут, радио комуникация и изобщо каквото и да било. Дали, например, фирмата има намерение да ги пренастройва чрез изграждането на интранет, и други форми на дистанционен достъп в местата на складиране. За да е сигурна, машината трябва да се държи като дюлгерски чук, ако до нея не се докосва човешка ръка, която пъха някаква флашка, карта или цъка нещо по дисплея.

Моето мнение е, че каквото и да говорят доставчиците,

машините ще имат някаква технология за дистанционен достъп.

Увереността ми е 98%. Това е ключов въпрос, защото при дългите вериги на доставка и зависимости, може да се окаже, че някой все пак има дистанционен достъп. По света отдавна циркулират подобни обвинения, в това число и след неотдашните избори в САЩ.

Какво става, ако не съм прав и машината е некомуникативна като парче желязо, без човек да прави нещо с нея чрез физическо инсталиране на нещо (пъхане, разглобяване или работа с клавиатурата/екрана). Хайде да приемем, че при инсталиране на програмата за конкретен избор са необходими 5 минути за една машина. Това може да стане в идеален склад/работна среда, в който идеално са подредени всички машини по групи на МИР-овете (многомандатните изборителни райони).

За 9600 машини са необходими общо 48 000 минути.

Това са 800 часа труд или 100 човека да работят по един цял ден 8 часа без почивка. Или 50 човека да работят 2 дена, а 10 човека цели 8 дена или на смени денем и нощем. И това е само за инсталиране на вече приготвен софтуер. Времето за неговото написване не се брои. А той е различен за всеки МИР на парламентарни избори, защото партиите във всеки МИР са различни, дължината на листите е различна.

Ако стане и за местни избори, не ми се мисли. Ама засега те ще са без машини, макар че там май има големи съмнения за маймунджилъци. От друга страна, защо пък да няма машини поне за изборите на общински кметове? Те са "само" 265 и не би трябвало да е проблем да се гласува за тях на машинката. Така и така пари са давани...

Ако машините са разпределени в складове по МИР-овете трябва да се обучат местни специалисти, които да вършат тази работа. С всички рискове за местни обвързаности, ако ме разбирате добре. Или да се пращат специалисти от София с присъщите разходи за командировки. Кой ще ги плаща?

В Благоевградския МИР например, даже по брой действително гласували над 300 души, би трябвало да има около 439 секции с машини, които могат да се пренастроят за един ден от 5 човека за по 5 минути на една машина. Ама при машина на 300 души по списък, машините ще са много повече, около двойно.

Ами пренастройката между два тура? Ще се карат ли машините в областния склад и после обратно или ИТ магьосниците ще ходят по села и паланки да ги пренастроят на място?

Кой ще ги плаща тези разходи за иди ми - дойди ми?

Изобщо къде са обобщените сметки за цялото упражнение - транспорт, складове, охрана, сервиз. Държавата била казала на ЦИК, че ще се погрижи за тия работи. Да де, ама парите идват от същия държавен джоб. И пак от него ще излизат пари за тестове, за ваксини, за хапчета и инжекции, за доктори и мед. сестри и др. много по-полезни неща от машините за гласуване. А двата последователни бюджета за 2020 и 2021 са разчетени с по 5% дефицит. Значи пари няма. Има заеми за връщане.

Горните предположения и сметки, разбира се условни. Дали могат да се изпълнят или не, е въпрос, който трябва да се задава на доставчиците на машините и производителите. Дали тези, които ще одитират машините ще гарантират, че те нямат вход за дистанционно управление също не е известно. Дали ще се намери някой да свърши тая работа не се знае. Вече имаше прецедент на предишното гласуване с машини и никой не разбра кой ги оцени като читави.

Искам да напомня, че

на евроизборите при голям брой машини не бяха отчетени преференциите.

Това само по себе си е достатъчна причина изборите в тези секции и др. подобни секции, да бъдат касирани. На основание, че изборната администрация е отнела правото на избирателя да се възползва в пълен обем от правата, които му е дал законът с конкретната изборителна система. Преференцията е доброволна по решение на избирателя, а не по решение на изборната администрация. Всякакво друго тълкуване е лишено от правно основание и е политически мотивирано ограничаване на права.

Има много коментари за почитеността на някои от доставчиците на машини за гласуване, в това число и на фирмата, за която се говори, че има интерес в България. Има и скандали с такива фирми, че са поемали ангажименти към партии или са отваряли машините си с дистанционна манипулация.

Хващам се на бас, че ЦИК пак ще ми откаже да брои разписките от машините, за да бъдат сверявани числата в машинния протокол с реалните гласове по разписките. Това го поисках на евроизборите и те вече ми отказаха с едно глуповато писмо. Сега пак повтарям искането си за подобно броене поне в 30% от СИК (секционна избирателна комисия), в които има машини и тези секции да станат известни след приключване на изборния ден и разпечатване на машинния протокол. Ха, дано да стане, ама надали, както казаха Айшето, макар и по друг повод.

И в заключение няколко предложения.

Отменете машинното гласуване! Част от предвидените за него пари дайте като заплащане на секционните избирателни комисии (СИК).

Направете по-голяма разлика в заплатите на председателя и секретаря на СИК, може даже да е двойно. Вдигнете заплатите и на членовете на СИК. От сега веднага започнете да търсите председатели на СИК и да ги обучавате в целодневни семинари с имитация на целия изборен ден, попълване на протоколи, казуси при определяне на достъпа за гласуване и др. елементи. Нито един председател на СИК да не бъде назначаван без да е минал обучение.

Не плащайте допълнително за участие в обученията на никого. Напротив - който не е участвал - аут от СИК и замяна.

Забранете на партиите да заменят предложените от тях хора две седмици преди датата на изборите. Ако някой отпадне, РИК да го заменя по свое усмотрение. За препоръчване с кандидати от извънпарламентарната опозиция. Партиите се канят да управляват държавата, а не могат да се оправят със своите активисти, които уреждат за някой лев.

ЦИК да започне веднага разяснителна кампания за набиране на членове на СИК от средите на студентите

и младите хора. За съжаление, кандидатурите трябва да минат през номинация на парламентарните партии и това ще отблъсне много хора. Но сега ще ви уврат главите защо партиите трябва да са извън процеса или поне да не си разиграват коня както сега и да заменят обучени хора даже в деня на изборите.

Направете анализ на действителния брой гласували по секции и където се налага, обединете или разделете секции. Изборният ден може даже да се съкрати, особено в малките населени места. Урните в малките населени места могат да се транспортират още в светлата част на деня до преброителни центрове и там да се броят. Направете преброителни центрове!

Като цяло изборният ден в цялата страна да се съкрати и да приключи в светлата част на деня до пет или шест часа следобед. Напомням, че именно във вечерните часове става последното разкешване и подгонване на контролирания вот на базата на данните от екзит пола. И там избирателите ще си обменят вируси на воля. А СИК-овете ще са вече изморени. Ако се налага промяна в Изборния кодекс - направете я. Никой няма да има основания да се сърди, защото не се сменят основни параметри на избирателната система и не се засягат права на избирателите.

✓ **Еврокомисията иска да засили веригите за доставка на лекарства в ЕС**

Европейската комисия прие тази седмица Фармацевтична стратегия за Европа, която да гарантира на пациентите достъп до иновативни и финансово достъпни лекарства и да окаже подкрепа на конкурентоспособността, капацитета за иновации и устойчивостта на фармацевтичната промишленост.

Стратегията ще позволи на Европа да покрие своите фармацевтични нужди, включително по време на кризи, чрез солидни вериги на доставка. Стратегията е основен елемент от изграждането на бъдещия по-силен Европейски здравен съюз и ще спомогне за изграждането в ЕС на фармацевтична система, която е ориентирана към бъдещето и устойчива на кризи. Целите на Фармацевтичната стратегия за Европа са четири:

- Гарантиране на достъп на пациентите до **финансово достъпни лекарства** и удовлетворяване на все още неудовлетворените медицински потребности (например в сферата на антимикробната резистентност, онкологичните заболявания, редките заболявания);

- Подкрепа за **конкурентоспособността, иновативността и устойчивостта** на фармацевтичната промишленост в ЕС и за разработването на висококачествени, безопасни, ефективни и по-екологични лекарства;

- Подобряване на механизмите за **готовност и реакция при кризи** и действия, насочени към сигурността на доставките;

- **Силен глас на ЕС на световната сцена** - чрез утвърждаване на високи стандарти за качество, ефикасност и безопасност. Водещите действия по стратегията включват:

- Преразглеждане на основното законодателство в областта на фармацевтичните продукти* (целева дата за предложение: 2022 г.) с оглед на това рамката да е ориентирана към бъдещето и да благоприятства иновациите;

- Предложение за Орган на ЕС за реакция при извънредни здравни ситуации (да се даде през втората половина на 2021 г.);

[- Преразглеждане на регламентите относно педиатричните лекарства и редките болести;](#)

- Започване на структуриран диалог с всички участници във фармацевтичното производство и с всички публични органи с цел установяване на глобалните вериги на доставка за лекарства от критично значение и оформяне на вариантите на политика за укрепване на непрекъснатостта и сигурността на доставките в ЕС;

- Сътрудничество между националните органи относно политиките за цени, плащания и обществени поръчки с цел финансово по-достъпни, разходоэффективни лекарства и устойчивост на здравната система;

- Създаване на стабилна цифрова инфраструктура, включително предложение за европейско пространство за здравни данни (целева дата за предложение: 2021 г.);

- Подкрепа за научните изследвания, по-специално чрез "Хоризонт 2020" и програмата "ЕС в подкрепа на здравето";

- Действия за насърчване на иновативни подходи за НИРД и обществени поръчки в ЕС за антимикробни средства и техни алтернативи и мерки за ограничаване и оптимизиране на тяхната употреба. Стратегията ще бъде обсъдена на политическо ниво на заседанието на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси на 2 декември 2020 г.

✓ Европейски потребители ще могат да завеждат общи иски в целия ЕС

Европейският парламент одобри законодателство, което ще позволи на групи потребители да предприемат колективни действия в ЕС. Новите правила въвеждат хармонизиран модел за представителни иски във всички държави членки, който гарантира, че потребителите са добре защитени от масови вреди. Същевременно моделът предлага подходящи предпазни мерки за избягване на злоупотреби.

Всички държави членки трябва да въведат поне един ефективен процедурен механизъм, който позволява на квалифицирани органи (например потребителски организации или публични органи) да предявяват иски пред съдилища с цел преустановяване (забрана) или обезщетение. Законодателството има за цел да подобри функционирането на вътрешния пазар чрез спиране на незаконните практики и улесняване на достъпа до правосъдие за потребителите.

Повече права за потребителите и гаранции за търговците

Европейският модел за колективни действия ще позволи само на квалифицирани органи като потребителски организации да представляват групи от потребители и да предявяват съдебни иски вместо адвокатски кантори.

Квалифицираните организации ще трябва да отговарят на едни и същи критерии в целия ЕС, за да могат да предявяват трансгранични съдебни иски. Те ще трябва да докажат, че са достатъчно стабилни и общественно активни, както и че са организации с нестопанска цел. За да могат да предприемат действия в собствените си държави, организациите ще трябва да отговарят на критериите, определени в националните законодателства.

Правилата също така засилват защитата срещу злоупотреби с принципа "губещият плаща", според който загубилата страна заплаща разходите за съдебното производство на спечелилата страна.

С цел предотвратяване на злоупотреби с представителни иски следва да се избягват наказателните обезщетения. Квалифицираните организации трябва също така да установят процедури за избягване на конфликти на интереси и външно влияние, особено ако са финансирани от трета страна.

Колективните иски могат да бъдат заведени срещу търговци, ако се смята, че са нарушили правото на ЕС в широк кръг области като защитата на данни, пътуванията и туризма, финансовите услуги, енергетиката и телекомуникациите.

Директивата също така обхваща нарушения, които са били преустановени преди предявяването на представителния иск или след приключването на производството по него. Тази възможност се предоставя, тъй като все още може да е необходима забрана или предотвратяване на повторното извършване на нарушението.

Следващи стъпки

Директивата ще влезе в сила 20 дни след публикуването ѝ в Официалния вестник на Европейския съюз. След това държавите членки ще разполагат с 24 месеца, за да я транспонират в националните си законодателства, и с още 6 месеца, за да я приложат. Новите правила ще се прилагат по отношение на представителните иски, подадени на или след датата, на която директивата става приложима.

Директивата за представителните иски, представена през април 2018 г. от Европейската комисия, бе договорена от преговарящите от страна на Европейския парламент и министрите на ЕС през юни 2020 г. Законопроектът, който е част от Новия търговски механизъм за потребителите, идва в отговор на неотдаващите скандали, свързани с нарушаването на правата на потребителите от мултинационални компании. В някои държави членки потребителите вече могат да предявяват колективни иски в съдилищата, но сега това става възможно във всички страни от ЕС.

✓ Еврорезолюция: Пари от ЕС не бива да отиват за държавни медии и пропаганда

Стоотици евродепутати критикуваха в сряда намесата на правителствата в публичната реклама и заявиха, че фондовете на ЕС не трябва да се изразходват за контролирани от държавата медии и за медии, които разпространяват политическа пропаганда, пример за което са обществените медии в някои страни.

В резолюция на Европейския парламент която беше гласувана в сряда. (тук можете да видите [проекта](#), а одобреният текст ще бъде публикуван по-късно [тук](#)), се призовава още Европейската комисия да включи в годишния си доклад за принципите на правовата държава оценка на прозрачността на собствеността върху медиите, както и на равнището на намеса в сектора от страна на правителствата и на частни лица..

Евродепутатите настояват опитите да се навреди на свободата и плурализма на медиите да бъдат разглеждани като сериозна и системна злоупотреба с власт и като опит за подронване на основните ценности на ЕС.

[Резолюцията](#) е "относно укрепването на свободата на медиите: защита на журналистите в Европа, слово на омразата, дезинформация и роля на платформите" и в пленарна зала гласуваха 696 депутати, от които 535 се обявиха "за", 54 - "против" и 89 се въздържаха. От българските евродепутати срещу текста гласуваха само двама - Ангел Джамбазки и Андрей Слабаков от ВМРО. Те са и единствените гласували "против" представители на групата на Европейските консерватори и реформисти, показва [протоколът](#) от поименното гласуване.

Фонд за атакувани със SLAPP

България не е поименно спомената в текста, но той описва много проблеми, характерни за българската медийна среда: политическите атаки срещу медиите и липсата на ефективна защита срещу тях, използването на дела за заглушаване и сплашване на разследващи журналисти (известни още като SLAPP), липсата на достатъчна прозрачност на медийната собственост, дискредитирането на журналисти от страна на представителите на управляващите, липсата на защита на журналистите.

В понеделник на дебата преди вота докладчикът по резолюцията - полският евродепутат Макдалена Адамович (ЕНП) призова по повод проблема със SLAPP да бъде създаден **постоянен европейски фонд в подкрепа на независими журналисти и медии, атакувани с необосновано големи иски и скъпи съдебни разходи**, само за да им се попречи да работят. Подобна финансова подкрепа може да накара злоупотребяващите политици, бизнесмени и компании да се

откажат да прибегват до него. "Не можем да говорим, че няма достатъчно пари за защита на демокрацията, след като се дават толкова много пари за нейното подкопаване", заяви Адамович.

Мърейд Макгинес, еврокомисарят, отговарящ за финансовите услуги, припомни, че инициативата срещу SLAPP е работната програма на Европейската комисия за 2021 г. и че това е включено в плана за защита на демокрацията (European Democracy Action Plan), който комисията ще представи след седмица, на 2 декември.

Всяка от парламентарните групи има свои отделни докладчици, като от името на социалистите е Елена Йончева, а на либералите от "Обнови Европа" - Рамона Стругариу. И двете често критикуват корупцията по високите етажи на властта и атаките срещу критичните към правителството медии в България.

В началото на септември [Йончева предложи да се създаде](#) допълнителен механизъм за наблюдение на медиите отвъд Механизма за върховенство на закона, с който да се въведат стандарти и ако трябва, да се приемат законодателни европейски мерки. Малко по-късно тя организира конференция в София, в която участие взе заместник-председателят на Европейската комисия и комисар по ценностите [Вера Йоурова](#). На нея Йончева обяви, че до края на годината ще бъде приета резолюция, която ще определи стандартите за свобода на медиите в страните членки на Европейския съюз. Пред "Дневник", малко преди гласуването на документа, Йончева заяви, че се надява той да стане повод в България да бъде проведен широк дебат за състоянието на медиите и че резолюцията вече означава, че има европейски инструмент за справяне с проблемите.

Монополи, омраза, дезинформация

В приетата вярва резолюция се казва, че "свободата на медиите се влошава през последните години", а кризата с COVID-19 изостря проблема, докато продължават "опитите на някои правителства на държави членки да заглушат критичните и независимите медии и да подкопаят медийната свобода и плурализъм". Документът описва състоянието, като на места ясно са посочени необходимите мерки, а на други някои се осъждат конкретни практики, без да се споменава за кои държави членки се отнасят.

Сред мотивите записани в доклада на резолюцията е посочено, че **"монополизирането на медиите, словото на омразата и дезинформацията все по-често се използват като инструменти за засилване на социалната поляризация,** която на свой ред се използва за политически цели".

"Крайната цел е насаждането на омраза към дадена група, идея или институция, така че това да се превърне в толкова чувствителен въпрос в обществото, че емоционалната реакция да придобие превес пред привързаността към правилата на демократичната държава, ръководена от принципите на върховенството на закона и правата на човека". Така става възможно печеленото на социална подкрепа за авторитарни правителства.

Еврокомисията да изготви мерки срещу използването на дела за натиск

В резолюцията е записано, че се осъжда "използването на стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността (бел. ред. Strategic Lawsuit Against Public Participation - SLAPP), за заглушаване или сплашване на разследващи журналисти и медии и за създаване на климат на страх във връзка с предоставянето на информация по определени теми". В тази връзка се призовава "настоятелно Комисията да изготви всеобхватно предложение за законодателен акт, с който в Европейския съюз да се установят минимални стандарти" срещу подобни практики.

Като част от мерките е записан призив към "всички държави членки да премахнат санкциите за клеветата и дискредитиране в своите правни системи, поне в случаите, когато са налице твърдения за организирана престъпност, корупция и изпиране на пари в държавите членки и в чужбина". Според резолюцията "законодателството, свързано с клеветата и дискредитирането, действа разубеждаващо по отношение на евентуалното предоставяне на информация за корупция".

Трябва да има мерки срещу конкретни държави

В документа е записано, че се осъждат "опитите на някои правителства на държави членки да заглушат критичните и независимите медии и да подкопаят медийната свобода и плурализъм и предупреждава за опитите за непрякото подчиняване на такива медии чрез финансово покровителство и осъжда по-специално опитите за контрол върху обществени медии". Освен това е изразено съжаление по повод на факта, че "в някои държави членки общественото радио- и телевизионно разпръскване се е превърнало в пример за проправителствена пропаганда, която често изключва опозицията и малцинствените групи от обществото или ги представя чрез оклеветяване, и дори в някои случаи подбужда към насилие". Затова и в документа се припомня "необходимостта да се гарантира финансовата независимост на частните пазарни оператори и условията за устойчивост на дейностите им, за да се избегне монополизирането на медиите"

"Припомня, че достъпът до информация и качествена журналистика е от първостепенно значение за демокрацията; подчертава липсата в някои държави членки на задължителен анализ на съдържанието на медиите, който би предоставил съпоставими публични данни относно балансираното присъствие на проправителствени и на опозиционни мнения по телевизията и радиото, особено по време на предизборни кампании", пише още в проекторезолюцията.

В нея е залегнало още наблюдението, че в някои държави "на практика съществуват политически мотивирани ограничения на информацията, като например отказ на достъп до данни от обществен интерес, използване на тактика на отлагане, неоправдано стесняване на обхвата на информацията, която е била поискана, забрана за журналистите да посещават обществени места, включително парламенти, ограничаване на възможностите на журналистите за провеждане на интервюта с политици и членове на правителства, както и избягване на даването на интервюта в медии, които не симпатизират на правителството, дори и в такива със значителен национален обхват".

Защитата на журналистите: да има гореща телефонна линия

Няколко точки са посветени на политическите атаки срещу медиите и припомняне на задължението на държавите членки "да извършват своевременни, безпристрастни и ефективни разследвания на атаки, на които са били подложени журналисти, като заплахи, убийства, тормоз, сплашване и малтретиране, и настоятелно призовава държавите членки да увеличат усилията за прекратяване на заплахите и атаките срещу журналисти и други работещи в медиите, да гарантират, че извършителите се подвеждат под отговорност и че жертвите и техните семейства имат достъп до подходящи средства за правна защита", пише още в проекторезолюцията.

В резолюцията се призовава Комисията да създаде гореща линия на ЕС като механизъм за бързо реагиране за журналисти, които търсят защита, и да гарантира, че на тяхното положение се обръща подходящо внимание.

Европейски финансов фонд за медии

В документа е отправен призив към "държавите членки незабавно да въведат на равнището на ЕС и на национално равнище пакети за спешно възстановяване с цел защита на работните места и поминъка на журналистите и работещите в медиите, оказване на подкрепа на дружествата и финансиране на обществените медии в периода на кризата, причинена от COVID-19, при пълно зачитане на правилата на ЕС в областта на конкуренцията".

В документа се цитират данни, че определени медии, и по-специално местни медийни платформи, са загубили цели 80% от своите приходи поради спада в рекламирането. "В контекста на пандемията европейските граждани се нуждаят от професионални, икономически стабилни и независими журналисти", пише още в документа. Затова в този контекст се отправя призив за създаването на **постоянен Европейски фонд за журналистите** в обхвата на следващия бюджет, който да предлага пряка финансова подкрепа за независимите журналисти и за лицата, работещи в медиите на свободна практика или като самостоятелно заети лица.

В резолюцията е подчертано, че финансирането следва да се управлява "от независими организации, за да се избегне всякаква намеса в процеса на вземане на редакционни решения, и че подкрепа следва да се предоставя само за онези публични и търговски медии, които са наистина независими и при които няма намеса от страна на правителство или други участници". Според документа следва "да се обърне специално внимание на независимите стартиращи медийни предприятия, по-специално местни, в държавите членки, в които през последните години свободата на медиите се е влошила, концентрацията на собствеността върху медиите значително се е увеличила, а обществените медии са под заплаха от политическо влияние".

[В. Труд](#)

✓ Марияна Николова поиска отпадане на забраната за ресторантите в хотелите

Вицепремиерът и министър на туризма Марияна Николова е поискала да отпадне забраната за работа на ресторантите в хотелите. Това съобщиха за Travelnews от Министерството на туризма във връзка с призива на Националния борд по туризъм от днес. Тя е изпратила вече писмо до здравния министър проф. Костадин Ангелов.

Причината е, че хотелите няма да бъдат затворени от утре, но ще останат в невъзможност да предоставят храна на гостите си. Николова е настояла да работят при строги противоепидемични мерки и необходимата дистанция. Бордът по туризъм поиска днес от Министерството на здравеопазването и от Министерството на туризма за промени в забраната за работата на ресторантите в хотелите. Призоваваме властите да разрешат работата на ресторантите в хотелите при строги правила и мерки, заяви Полина Карастоянова, изпълнителен директор на организацията.

Нашите предложения са заведенията да обслужват само гостите в местата за настаняване, които да си правят предварителни резервации. Те може да работят с намален капацитет от 50%. Допускането на външни лица да бъде строго забранено и при установяването на такива случаи да бъде затваряна цялата хотелска база.

Искаме да подчертаем, че комплексите са взели всички необходими мерки за ограничаване разпространението на COVID-19 и гарантиране на безопасността на клиентите. До момента няма случаи и огнища на заразени туристи в хотелите. Всички противоепидемични мерки се спазват при висока хигиена, дистанция, дезинфекция и задължително носене на маски. Хотелите взеха адекватни и сигурни мерки още през лятото, за да осигурят безопасността на своите служители и посетители, обясниха още от борда по туризъм.

✓ Отново набират проекти по програмата за достъпна жилищна среда

Министерството на труда и социалната политика стартира нова кампания за набиране на проекти, които ще се финансират по Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност. Крайният срок за подаване на документи е 5 май 2021 г.

Между 10 000 и 100 000 лв. е сумата, която се отпуска по програмата за проекти, свързани с изграждането на достъпната жилищна среда за хората с увреждания – изграждане на рампи, подечни платформи, асансьори, информират от пресцентъра на ведомството. По този компонент могат да кандидатстват собственици на индивидуални жилищни сгради (къщи), които са с трайни увреждания и се придвижват с инвалидни колички или в чиито семейства има такива лица. Проектни предложения могат да подават и сдружения на собствениците в етажната собственост в многофамилни жилищни сгради (блокове), в които има хора с трайни увреждания, придвижващи се с инвалидни колички.

До 8000 лв. са средствата за проекти по компонент „Лична мобилност“. Помощта е за преустройство на лек автомобил за човек с трайни увреждания, като стойността на всяко предложение ще се определя въз основа на документи, съдържащи технически и финансови параметри за необходимото изменение на конструкцията на превозното средство. Освен това, кандидатите, които към момента нямат придобита правоспособност за управление на МПС, през 2021 г. ще могат да получат и финансиране на курс за шофьорска книжка. Право да кандидатстват по този компонент имат хора с трайни

увреждания, с доказан дефицит на долни и/или горни крайници и решение на органите на медицинската експертиза, които имат документ, че са физически годни да бъдат шофьори.

Подробна информация за условията и документите за кандидатстване по двата компонента може да се намери в рубриката „Национална програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност“ на страницата на МТСП.

✓ Заеми до 2 млн. лв. за фирми, пострадали от ковид кризата

ЕК одобри промените в гаранционната програма на ББР за подкрепа на бизнеса

До 1 млн. лв. за малките дружества

Промените ще влязат в сила поетапно в 8-те банки-партньори

Достъп до по-големи кредити при облекчени условия ще има българският бизнес, който е пострадал от мерките срещу разпространението на COVID-19. Освен това достъп до заеми, гарантирани от Българската банка за развитие (ББР), ще имат повече компании.

Европейската комисия одобри промените в гаранционната програма на ББР в подкрепа на бизнеса, пострадал от мерките срещу COVID-19. Промените бяха приети от Министерски съвет на 28 октомври 2020 г. и с тях се разширява обхватът на правителствената мярка за подкрепа на бизнеса. Промените ще влязат в сила след подписване на допълнителни споразумения с всяка от търговските банки-партньори по програмата.

С одобрените промени се дава възможност на по-голям брой компании от най-засегнатите от пандемията сектори да се възползват от програмата. Увеличава се размерът на гарантираните от ББР заеми, който вече ще може да достига до 1 млн. лв. за малки и средни предприятия (МСП). По програмата ще може да кандидатстват и големи компании, като заемите за тях ще бъдат в размер до 2 млн. лв. Става въпрос за фирми с персонал над 250 души, както и с годишен оборот над 97,5 млн. лв. или със стойност на активите над 84 млн. лв. Достъп до гарантираните заеми от ББР ще имат само търговски дружества по смисъла на Търговския закон. По този начин ще се даде достъп до ликвиден ресурс и за по-големи предприятия, включително в сферата на туризма и транспорта, които до този момент не можеха да се възползват от правителствената мярка. Чрез нея ще бъдат подкрепени и по-големите местни производители, чийто бизнес осигурява заетост за цели региони в страната.

По антикризисната програма в подкрепа на бизнеса ББР гарантира 80% от размера на кредитите, отпускани от търговските банки, като процентът се запазва и след одобрените промени. За да повишат склонността си да кредитират обаче, както и за да могат да намалят размера на лихвите по заемите, банките-партньори имат право да изискват от фирмите вещи обезпечения в размер до 50% от стойността на кредитите, които договарят. Същевременно банките имат право да предоставят и необезпечено финансиране.

Сред съществените подобрения в механизма е възможността за отпускане на финансов ресурс за инвестиции, а не само за оборотен капитал. Приоритет в програмата остава финансирането на МСП, като минималната квота за тях ще бъде поне 60% от формираните портфейли от кредити.

С 6 месеца ще бъде удължен крайният срок за кандидатстване за финансиране - фирмите могат да подават искания пред търговските банки до 20 юни 2021 г. С още една година ще бъде удължен и срокът на предоставената от ББР гаранция по портфейлите от кредити. Това ще позволи допълнително подобряване на схемите за плащанията по заемите - от 5 на 6 години.

ББР предвижда и облекчаване на процеса за установяването на затруднено положение на фирмите по време на корона-кризата, намаляване на изискванията за усвояване на средства по оборотните кредити, както и опростяване на процедурата за предявяване на плащания по предоставената от ББР гаранция.

Съществуващите заеми, които ще се включват в гарантирания от ББР портфейл, вече ще са с по-дълъг гратисен период - до 30 юни 2021 г.

Подкрепа при спад на оборота

Банките ще преценяват дали дружествата имат трудности

Вече са помогнали на 940 компании

ББР вече е потвърдила гаранции за финансиране в размер над 129 млн. лв.

Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на МСП, пострадали от извънредната ситуация и пандемията COVID-19, стартира като антикризисна правителствена мярка през месец май 2020 г. До момента партньори по нея са 8 търговски банки, които отпускат заеми до 300 хил. лв. на компании със спад на оборота, съкратили персонал, затворили производствени помещения и офиси, с неполучени вземания от клиенти и неразплатени суми към доставчици. Това са: Първа инвестиционна банка, Българо-американската кредитна банка, Инвестбанк, Пощенска банка, УниКредит Булбанк, Банка ДСК, Търговска банка Д и Алианц Банк. С одобрението на новите правила на програмата размерът на заемите се увеличава до 1 млн. лв. за малките и средни фирми и до 2 млн. лв. за големите.

За да кандидатстват за кредит фирмите, беше достатъчно да отговорят на едно от следните условия: да имат спад на оборота през 2020 г. спрямо същия период на 2019 г.; да имат неполучени вземания от клиенти или неразплатени суми към доставчици след 1 март; да имат отменени договори за износ и прекратени доставки от внос от началото на годината; да са затворили производствени съоръжения и офиси или да са намалили броя на своите служители. След одобренията от ЕК промени банките сами могат да преценяват дали предприятията изпитват трудности по своя методология.

До момента от програмата са се възползвали 940 компании, за които ББР е потвърдила гаранции за финансиране в размер над 129 млн. лв. Предприятията са в едни от най-тежко пострадалите от пандемията сектори: търговия, туризъм, производство и транспорт.

✓ Бързите заеми без таван на неустойките

Неустойките по бързите заеми няма да имат таван до два пъти размера на самия дълг. Парламентът реши да бъдат върнати старите текстове в Закона за потребителските кредити като това стана при окончателното гласуване на преходните и заключителни разпоредби от закона за бюджета за 2021 г.

През миналата седмица, както „Труд“ първи писа, депутатите подкрепиха предложението на независимия депутат Спас Панчев неустойките по бързите заеми да са до два пъти размера на самия дълг. В момента такива големи неустойки често се отменят от съда, ако човек потърси правата си и заведе дело. А с промените имаше опасност тази практика да бъде стопирана и съдът да не може да отменя тези неустойки.

Отменените тестове предвиждаха, че неустойки до два пъти размера на дълга не се считат за прекомерни по смисъла на Закона за защита на потребителите и не накърняват добрите нрави по смисъла на Закона за задълженията и договорите.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Икономист: Бюджет 2021 налива вода в пясъка

Д-р Щерю Ножаров, икономист и преподавател в Университета за национално и световно стопанство, Светът е бизнес, 26.11.2020

Дефицитът на България ще достигне до 12% от БВП, а не 5 на сто, както твърди правителството. Прогнозите са прекалено оптимистични и би било по-добре очакванията за икономическия растеж догодина да бъдат нулеви, като за 2022 г. този растеж да бъде не повече от 1%, за да може бюджетът да отговаря на реалността. Това коментира д-р Щерю Ножаров, икономист и преподавател в Университета за национално и световно стопанство, в предаването "Светът е бизнес", с водещ Ивайло Лаков.

"Бюджет 2021 не разрешава належащите проблеми в нито един от нереформираните сектори, а по-скоро преследва вътрешнополитически цели, най-вече отпусване на напрежението сред домакинства и потребители. Ако погледнем целите, заложи в европейския бюджет, сред тях са насърчване на климатичната и цифрова трансформация, инвестиции във високотехнологични компании и т.н."

По думите на госта приоритетите на българския бюджет, насочени към здравеопазването, образованието и социалната политика могат да бъдат сведени до "наливане на вода в пясъка"

"Парите не само ще изчезнат в един момент, а ще увеличат външния дълг на България с почти 50%, тъй като финансовата рамка е изградена върху остаряли икономически концепции от средата на миналия век. Доказателство за това е яркото несъответствие с европейските съвременни тенденции за програмиране на цели"

В заключение Щерю Ножаров прогнозира, че частичният локдаун ще струва на България около 1 млрд. лева, но тази загуба на БВП е меко казано допустима, предвид спасяването на човешки животи.

"Частичният локдаун ще има най-пагубен ефект в населени места с висока безработица и ниско производство, където заведения, фитнес зали и други малки бизнеси, които въпреки че нямат съществен принос за БВП, спомагат за балансираното регионално развитие"

Целия разговор може да видите във [видеото](#).

✓ Главният икономист на ЕЦБ предупреди за влошаване на финансовите условия

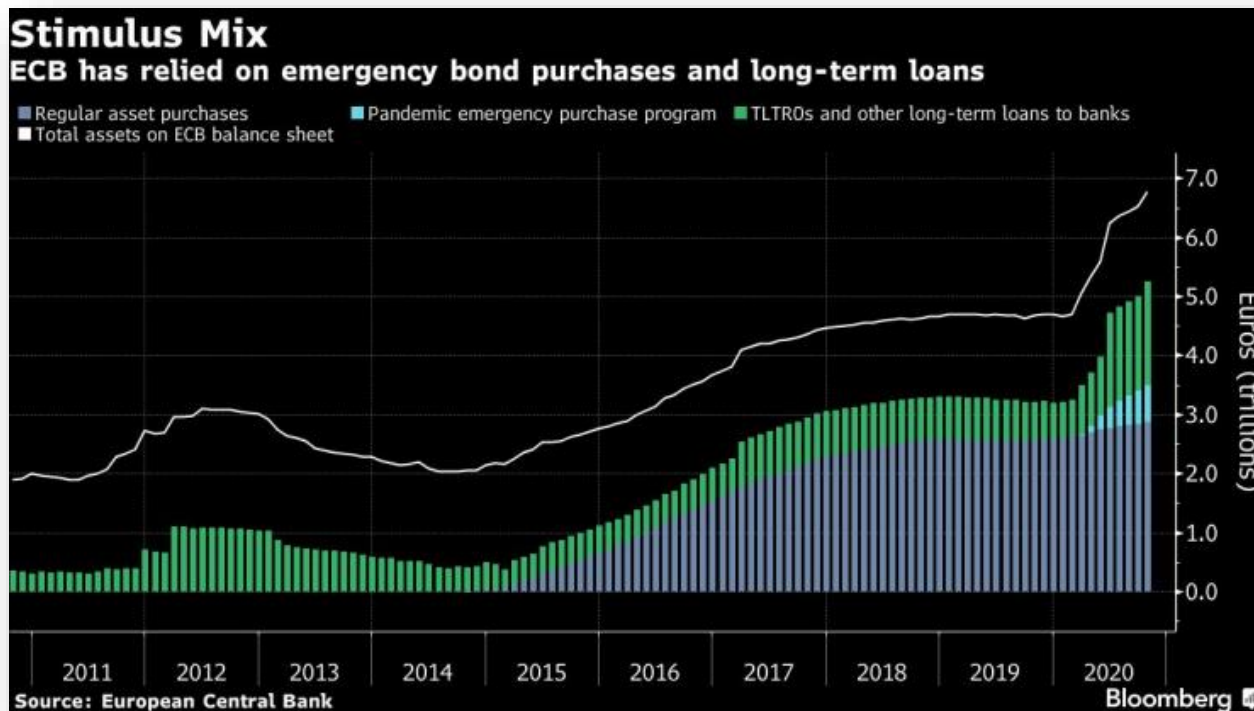
Протоколът от последното заседание на Управителния съвет показва, че някои централни банкери изразяват съмнение от ефективността на допълнителни покупки на облигации

Икономиката на еврозоната забелязва първоначални признаци на обтегнати условия на финансиране, заяви главният икономист на Европейската централна банка Филип Лейн, цитиран от Bloomberg.

„В последните данни от проучването има някои тревожни сигнали“, каза той в онлайн реч в четвъртък, позовавайки се на показатели за кредитиране, инвестиции и достъп до финансиране за малкия и средния бизнес.

„Ще прекалибрираме инструментите си, както е подходящо, за да отговорим на разгръщащата се ситуация и да гарантираме, че условията за финансиране остават благоприятни в подкрепа на икономическото възстановяване“, посочи Лейн.

Управителният съвет ще проведе следващото си заседание на 10 декември, като се очаква централните банкери да увеличат и разширят програмата си за пандемични покупки на облигации, която в момента е в размер на 1,35 трилиона евро (1,6 трилиона долара), както и да предложат по-дългосрочно финансиране на банките.

ЕЦБ разчита на спешни покупки на облигации и дългосрочни заеми. Графика: Bloomberg

Успоредно с речта на Лейн, ЕЦБ публикува протокола от последното си заседание на 28 и 29 октомври, който показва, че банкерите се обявяват в подкрепа на повече действия.

„Членовете се съгласиха, че като се има предвид по-рязкото забавяне на темповете на растеж и отслабването на основната динамика на инфлацията в сравнение с очакваното по-рано, както и влошаването на баланса на рисковете, ще бъде оправдано да се извърши повторно калибриране на инструментите на паричната политика през декември“, пише в протокола.

Новите блокади срещу коронавируса, въведени от октомври насам, засегнаха икономиката на еврозоната, която вероятно ще се свие през четвъртото тримесечие. Лейн заяви, че ЕЦБ възнамерява да поддържа ниски разходите по заемите през пандемията и във фазата на възстановяване след приключване на непосредствената криза.

Проблеми с отпускането на заеми

Според протокола Лейн вече е изразил загриженост относно проучванията на заемите по време на срещата през октомври, но членовете на Управителния съвет предпочетоха да изчакат преминаването на несигурността около изборите в САЩ, Brexit и националните бюджетни планове, преди да планират следващия си ход.

Някои от неговите колеги също поставиха под съмнение тежестта на всяко финансово затягане, наблюдавано дотогава.

„Беше отбелязано обаче, че резултатите от проучването на банковото кредитиране не трябва да се надценяват“, се казва в протокола, като се посочва значителното облекчаване на кредитите, наблюдавано през второто тримесечие, подкрепено от държавногарантирано кредитиране.

Някои от членовете на Управителния съвет изразяват скептицизъм по отношение на ефективността на евентуално увеличение на покупките на облигации, което добавя индикации, че ЕЦБ ще обмисли и увеличаване на дългосрочния си кредитен механизъм за банките.

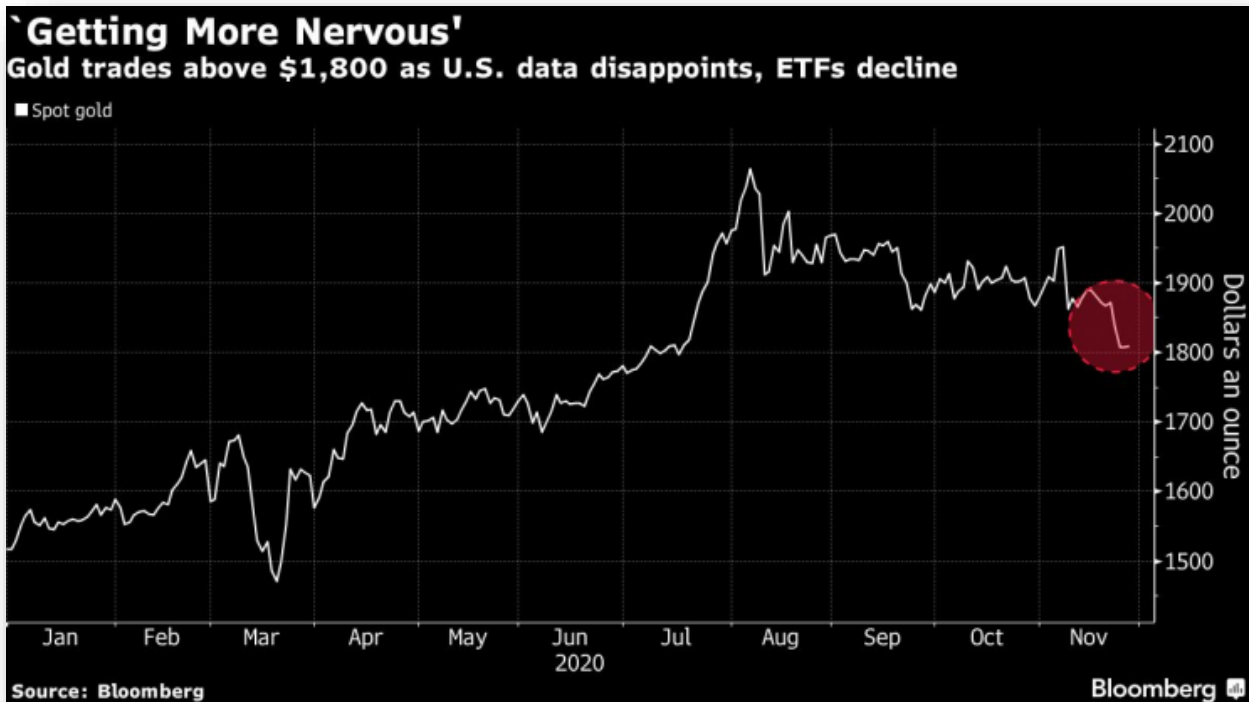
„Въпреки че съществуващите инструменти на паричната политика са ефективни, бяха повдигнати въпроси относно възможни нелинейни странични ефекти и намаляваща възвръщаемост. Допълнителните покупки на активи може да не окажат същото влияние върху финансовите условия и реалната икономическа активност, както са имали по-рано през годината“, пише още в протокола.

✓ Златото се търгува за над 1800 долара за тройунция след разочароващи данни от САЩ

Центите на златото се насочват към четвърти пореден месечен спад въпреки скорошните ръстове

Златото продължава да се търгува за над 1800 долара за тройунция, след като разочароващите икономически данни показаха трудно възстановяване в САЩ, докато инвеститорите се оттеглят от борсово търгуваните фондове, обезпечени с кюлчета, съобщава Bloomberg.

[Заявленията за обезщетения за безработица в САЩ неочаквано отчетоха ръст](#) в рамките на две поредни седмици, докато доходите и спестяванията на американците се понижиха миналия месец. Данните показват, че икономическото възстановяване отслабва на фона на нарастващите случаи на Covid-19, новите локдауни и задънената улица, в която изпаднаха преговорите за нови стимули в Конгреса.

Златото се търгува над 1800 долара за тройунция, инвеститорите се оттеглят от ETF-ите. Графика: Bloomberg

И все пак цените на златото се насочват към четвърти пореден месечен спад, тъй като напредъкът по отношение на ваксините Covid-19 увеличи риск апетита и понижи търсенето на активи убежища.

„Ние сме предпазливи, тъй като много инвеститори са закупили злато и ставали все по-нервни“, заяви Джорджет Боел, старши стратег по благородни метали в ABN Amro Bank NV.

„Те започват да се страхуват, че може да сме достигнали върха. Ако случаят е такъв, може да отнеме много време, преди отново да видим нивото от 2000 долара за тройунция“.

Спот цената на златото се покачва с 0,4% до 1813,95 долара за тройунция малко след 16 часа българско време на борсата в Лондон, но все още се насочва към трети седмичен спад. Среброто се търгува с лека промяна на цената, платината поевтинява, а паладият поскъпва.

Индексът Bloomberg Dollar Spot леко се повишава.

Протоколите, публикувани в сряда, показват, че служителите на Федералния резерв обсъждат предоставянето на повече насоки за стратегията си за изкупуване на облигации „доста скоро“, въпреки че не виждат нужда от незабавни корекции. Следващото насрочено заседание на Фед е на 15 декември.

Мениджър

✓ Бюджет 2021 окончателно приет

Приходи в размер на 47,6 млрд. лв. и разходи в размер на 52,5 млрд. лв. - това е разписано в окончателно одобрената рамка на бюджета за следващата година, който окончателно бе приет от парламента днес след тридневни дебати. С приетите на второ четене разпоредби се прави и актуализация на държавния бюджет за 2020 г.

Заложеният ръст на БВП за догодина е в размер на 2,5 процента. За първи път от години е предвиден и дефицит от над 5 млрд. лв. Включен е и буфер от 600 млн. лв., в случай че ситуацията с пандемията COVID-19 се влоши и доведе до необходимост от извънредно осигуряване на ресурси.

Едно от новите пера, гласувани днес е отпускането на еднократна помощ за родителите на всички ученици, записани в първи и осми клас, независимо от дохода на семейството.

Регламентирано е още, че данъчното облекчение за деца по Закона за данъците върху доходите на физическите лица ще бъде приспадане от годишните данъчни основи на родителите на 4 500 лв. при едно ненавършило пълнолетие дете, 9 000 лв. при две ненавършили пълнолетие деца и 13 500 лв. при три и повече ненавършили пълнолетие деца. При ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания сумата, с която се намаляват годишните данъчни основи, ще бъде в размер на 9 000 лв.

В края на дебатите бяха отменени и спорните тестове за бързите кредити, които се оскъпяват двойно при просрочие. Тъй като вчера президентът Румен Радев наложи вето, правният хаос с тази поправка стана още по-голям, заяви Крум Зарков от Левицата.

Бюджет 2021 не обслужва партийни интереси, а е изцяло насочен към националния интерес - да се подпомагат уязвимите групи, да се съхрани бизнеса и да се гарантира финансовата сигурност на социалните системи и работата на публичните институции. Това заяви министърът на финансите Кирил Ананиев в заключителната си реч по план-сметката в

парламента след приемането на Закона за държавния бюджет на второ четене. Той благодари на депутатите за конструктивния дебат в пленарна зала, за подкрепата и за критиките.

"Бюджетът е съставен в небивали до момента условия и борба за ограничаване господството на COVID-19 върху здравето на хората, социалния и икономическия им живот. Правителството е наясно с притесненията на хората и бизнеса. Бюджет 2021 е нашият адекватен и икономически отговор, с който да осигурим стабилност и сигурност в условията на COVID-19 и да продължим по пътя на реформите, започнати още в първите дни на този управленски мандат", отбеляза министърът. По думите му, Бюджет 2021 дава ясен хоризонт за реализиране на политики и мерки, в него са предвидени достатъчно буфери и следващото правителство ще може да го изпълни независимо в каква политическа конфигурация бъде съставено.

"През 2021 постигаме обещаното удвояване на средната учителска заплата от 2017 г., както и увеличаване на възнагажденията в системата на висшето образование. Продължава да се увеличават парите за сектор образование - подкрепа както за педагогическия и непедагогическия персонал, така и за повишаване достъпа и качеството на образованието. Спазваме обещаното увеличение на минималната работната заплата, доходите на заетите в бюджетната сфера също нарастват за трета поредна година, а не предизборно. Ресурсът за социалните системи за 2021 г. е на безпрецедентно високо ниво. Осигурява се финансирането на мярката 60/40, парите за хората с увреждания, месечните помощи за отглеждане на деца, подкрепа за родители чрез данъчни облекчения, увеличението на минималната пенсия от 250 на 300 лв., увеличението на максималния размер на пенсията от 1200 на 1440 лв., осъвременяване на пенсията от 1 юли с 5 процента и изплащане на добавка от 50 лв. за всеки пенсионер до март 2021 г. Средствата за здравеопазване за следващата година също са рекордно високи. Тук са парите за медиците на първа линия, за медицинските дейности, за ваксината за COVID-19, за изграждане на здравната информационна система и на националната педиатрична болница", добави той.

Ананиев посочи още, че правителството работи върху националния план за възстановяване и устойчивост, който залага интервенция в няколко области на политиката - зелената икономика с фокус към енергийната ефективност, иновациите, дигитализацията, подобряване на свързаността на регионите в страната и др.

"Чуха се критики за размера на дефицита и спекулативни твърдения за дълга. Със сигурност, ако нямаше пандемия и всички негативи от нея, фискалната позиция щеше да бъде значително на по-ниско ниво. В същото време дефицитът и дългът на страната продължават да са сред най-ниските в ЕС. И по двата показателя продължаваме да сме между първите в ЕС, като след отминаването на пандемията прогнозираме страната ни да тръгне по пътя на икономическо възстановяване и растеж, които да осигурят възможност за стъпки към постепенно свиване на бюджетния дефицит", каза Ананиев.

Основните параметри на план-сметката за следващата година, представени накратко:

- В Бюджет 2021 са заложили 47,6 млрд. лв. приходи и 52,5 млрд. лв. разходи;
- Заложен е ръст на БВП от 2,5% и дефицит от над 5 млрд. лв.;
- Предвиден е буфер от 600 млн. лв., в случай че ситуацията с пандемията COVID-19 се влоши и доведе до необходимост от извънредно осигуряване на ресурси;
- Таванът на държавния дълг ще бъде 4,5 млрд. лв.;
- Минималната работна заплата се повишава от 610 на 650 лв.;
- 60 дни неплатен отпуск ще се признават за трудов и осигурителен стаж - мярка, свързана с пандемията от Covid-19;
- Увеличение на учителските заплати със 17 на сто, а за работещите на първа линия в борбата срещу COVID-19 - с 30%, за държавните служители увеличението ще бъде с 10 на сто, а за полицаите - с 15%;
- Запазва се подходящия критерий за получаване на детски надбавки в размер на 410 лв. за един член на семейството пред предходните 12 месеца. В бюджета е предвидена месечна помощ в размер на 40 лв. за едно дете, за две деца – 90 лв., за три деца – 135 лв. Семействата, чиито доход достига до 510 лв., също ще получават помощи, но в размер на 80% ;
- Запазва се и еднократната помощ при раждане на дете 250 лв. за първо, 600 лв. - за второ и 300 лв. - за трето;
- Данъчно облекчение от 450 лева ще могат да ползват семействата с едно дете догодина. За две деца в семейния бюджет могат да останат 900 лева, а за три - 1350 лева, които отново са 10% от приспадната данъчна основа;
- увеличение на размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст от 250 лв. на 300 лв., считано от 1 януари 2021 г.;
- През 2021 г. партиите ще продължат да получават държавно финансиране в размер на 8 лв. на получен действителен глас.

✓ 356 хиляди души са засегнати от втория локдаун. Какви помощи могат да ползват?

След като на заседанието на Министерския съвет бяха представени някои облекчения за затворения бизнес, социалният министър Деница Сачева вчера внесе повече яснота по тях. На среща на икономическия министър Лъчезар Борисов с работодателите били обсъдени няколко опции за бизнеса, който трябва да затвори врати до 21 декември. Един от вариантите бил да се изплащат фиксирани разходи или между 15-20% от оборота.

"Оборотът на заведенията от предната година е почти 3 млрд. лв., така че ако го разделим пропорционално на месеци ще бъде много голямо число. Но според мен между 15-20% е реалистичен вариант", обясни в ефира на [Нова телевизия](#) социалният министър Деница Сачева.

По думите ѝ, до месец октомври нивата на безработица у нас са били добри. Те са спадали в продължение на 5 поредни месеца до под 7%. Според Сачева сега ще има известен ръст, но всичко зависело от това как ще протече и зимният сезон.

"Стремим се да не надвишим тези 7% тази година. Рано е да се каже дали това е възможно, защото всичко се променя в динамичен порядък", каза тя.

"Хората, които излизат в неплатен отпуск за периода на въведения локдаун, трябва да подадат заявление към работодателя си. Така те ще могат да се възползват от тези 24 лв. дневно, за които говорим. Работодателите пък трябва да предадат тези списъци в бюрята по труда. Тази помощ е предвидена за около 60 дни. Вече имаше и затворени бизнеси от 28-ми октомври, защото имаше въведени различни ограничения на местно ниво. Стараем се помощта да достигне до всички. Разглеждаме различни опции и казуси. Тази помощ е предвидена за около 50 хиляди души, а по нея ще може да се кандидатства от понеделник (30 ноември)", заяви министър Деница Сачева.

По думите ѝ, че 356 хиляди души са засегнати от издадената заповед. "Именно това е причината социалното министерство да има готовност да разшири средствата, предвидени за подкрепа. Парите ще бъдат получени от хората в рамките на 10 дни", обясни тя и добави, че ако работниците имат проблем с работодателите относно процеса, могат да подадат жалба към Министерството.

"Тези 24 лв. дневно представляват схема – 80/0, защото те представляват 80% от минималната работна заплата, а работодателят не участва. Тоест всеки работодател има възможността да комбинира различни мерки. Той би могъл да използва и схемата 80/20 за част от своя персонал", обяви Сачева.

Мярката за гледане на деца до 14 г. възраст се отнася за хора, които работят и са в неплатен отпуск и за самоаети лица, които могат да подадат декларация, че към този момент не могат да работят, защото трябва да гледат детето. Тогава те ще имат право да получат 610 лв. Мярката ще важи и за безработни хора, които нямат право на обезщетение от Бюрото по труда.

Съществува и мярка за краткосрочна заетост, която също се отнася до самоаетите лица. Обезщетението за тях е в размер на 290 лв.

По темата за данъците и кредитите, министърът посочи: "Различни опции може да бъдат договаряни, но банките казват, че ново разсрочване на заеми и кредити ще е проблемно. Данъци и осигуровки следва да се разсрочват за втората половина на 2021 година, иначе ще се натрупат дългове. Движение на пари трябва да има, защото после ще питаме откъде да платим пенсии, детски". Относно COVID хотелите, Сачева заяви, че идеята стои като резерв.

✓ Банките реструктурират лошите заеми в бизнес кредитирането

Кредитите за реалната икономика се увеличават с 3,6% през последната една година до общо 23,5 млрд. лв. Това показват данните на БНБ към края на месец октомври. Общият обем на заемите, които банките са отпуснали на бизнеса е нараснал от началото на пандемията с 250 млн. лв. Междувременно банките също така отсрочиха кредити на предприятията на обща стойност 7 млрд. лв. по силата на мораториума на БНБ за подкрепа на дружествата, които имат спад на приходите поради COVID кризата. Гратисният период изтича на 31 март 2021 г., когато погасяването на тези кредити трябва да започне отново.

Към края на октомври необслужваните кредити на бизнеса възлизат на 13,9% от общия обем. От началото на пандемията се наблюдава намаление на обема на лошите бизнес кредити с около 250 млн. лв. В края на март те представляваха дял от 15%. Това говори, че в българските банки вече е започнало реструктуриране на необслужваните задължения и подготовка за новата вълна рискови позиции през следващата година, за която и представители на ЕЦБ предупредиха.

Значителен ръст има при общия обем на жилищните кредити. Към края на октомври те възлизат на 11,8 млрд. лв., което е с 12% повече на годишна база. Само от началото на пандемията техният обем нарасна с 716 млн. лв., въпреки привидно понижената икономическа активност за голям период от време. При ипотеките не само няма влошаване на качеството на кредити, а напротив – има значително подобрене. Докато през октомври 2019 г. лошите кредити при жилищното кредитиране са били 9,1%, то сега те заемат дял от 5,4%.

Чувствително повишаване на необслужваните кредити има при потребителското кредитиране. При тях лошите заеми нарастват с 13% за последните 12 месеца, а дялът им – от 8,1% на 8,7% от всички отпуснати заеми в сектора. Потребителското кредитиране възлиза на 11,9 млрд. лв., с 6% ръст на годишна база към края на октомври.

✓ Депозитите за предприятията са с отрицателна лихва вече шести месец поред

Депозитите за предприятията в българските банки са с отрицателна доходност вече шести месец подред, показват данните на Централната банка към края на октомври.

Средният лихвен процент за депозитите с договорен матуритет в левове за нефинансовите предприятия е бил -0.05% през октомври. Лихвите по този тип депозити навлязоха в отрицателната територия за първи път през май тази година. Въпреки това депозитите на предприятията в банковия сектор възлизат на 28,2 млрд. лв. и се увеличават в сравнение с преди една година с 9,4%.

Лихвите на депозитите в евро все още се задържат положителни и са били средно 0,05% през октомври.

При депозитите за гражданите средният лихвен процент спада с 0,03 процентни пункта до 0,11% за сметките в лева и до 0,12% за сметките в евро.

При кредитите за бизнеса има през октомври лихвеният процент е бил 3,4% за заемите, отпуснати в лева, които са с размер до 1 млн. евро. Големите кредити на стойност над 1 млн. евро. са били със средна лихва от 2,34%.

Средният лихвен процент при кредитите за потребление намаляват с 0,5 процентни пункта в сравнение с миналата година до 7,79%. При жилищните заеми лихвата се понижава с 0,15 процентни пункта и през октомври е била средно 2,86%.

✓ ЕК предупреди държавите от ЕС да не бързат с отпускането на covid-мерките

Европейската комисия призова вчера държавите от ЕС да не отменят противоепидемичните мерки бързо, защото това би довело до рязко повишаване на броя на новозаразените с коронавирус, предава БТА.

Призоваваме държавите да следват насоките на европейската служба за предотвратяване и овладяване на заболяванията, заяви говорител на комисията. Той допълни, че не е известен подкрепен от науката подход за отмяна на ограниченията по начин, еднакъв за всички страни.

"Решенията за отваряне или затваряне на зимните курорти са изцяло в правомощията на държавите и европейските институции нямат роля в това отношение. Призоваваме за добро съгласуване на действията между държавите. ЕК може единствено да отправя препоръки как да се осигурят безопасни условия за зимна почивка, но държавите преценяват на място опасностите на епидемичната среда", отбеляза говорителят.

Изказването от ЕК идва часове, след като стана ясно, че Германия се стреми към постигане на споразумение на ниво Европейския съюз ски курортите да бъдат затворени до началото на януари с цел да се ограничи разпространяването на коронавируса.

Италианският премиер Джузепе Конте вече подкрепи отлагането на старта на ски сезона, но подчерта необходимостта от европейско решение. Президентът на Франция Еманюел Макрон даде да се разбере, че ски курортите във Франция ще останат затворени до Нова година. Но Австрия изрази безпокойство от план за затварянето им в целия ЕС, като финансовият министър Гернот Блюмел каза, че ако Евросъюзът принуди ски районите да останат затворени, „това ще трябва да бъде платено“, а компенсациите биха възлизали на милиарди евро. Швейцария, която не е членка на ЕС, вече отвори курортите си, за разлика от другите алпийски страни. Така че скиорите, които не могат да отидат в съседките ѝ, могат да прекарат зимните си отпуски там.

✓ Противоположни ли са наистина позициите на Париж и Берлин за трансатлантическите отношения?

„Категорично не съм съгласен“ с германският министър на отбраната, заяви наскоро френският президент Еманюел Макрон, определяйки позицията на Анегрет Крамп-Каренбауер по отношение на трансатлантическите отношения като „исторически погрешна интерпретация“. Германският министър отговори на изказването това изказване с думите, че визията на Макрон за бъдещето представлява „илузия“.

Необичайната размяна на думи между френският президент и германският военен министър предполага, че става въпрос за нещо голям. Това голямо нещо всъщност е бъдещето на отношенията между Европейският съюз и САЩ, не само по време на предстоящото президентство на Джо Байдън, но и след това, пише Андреас Клут за Блумбърг.

Дебатът произтича от визията на Макрон, че ЕС трябва да се стреми към „стратегическа автономия и суверенитет“. Той иска Европа да бъде достатъчно силна, за да обяви независимост от САЩ и да може да се противопоставя на Китай, Русия и други.

Крамп-Каренбауер обаче контрира, че Европа не може да се справи сама. „Без ядрените и конвенционалните отбранителни способности на Америка, Германия и Европа не могат да се защитят. Това са фактите“, каза тя. В момента САЩ представляват около 75% от военната мощ на НАТО.

Представени по този начин, тези две гледни точки означават диаметрално противоположни позиции по отношение на въпроса за трансатлантическите отношения в областта на отбраната. Истината обаче е, че те не са чак толкова различни. Макар че двете визии вадят на преден план различни акценти, те сочат в една и съща посока.

Катализаторът на този дебат, разбира се, беше президентството на Доналд Тръмп. Неговото отявлено презрение по отношение на съюзниците на САЩ, сред които и Германия, както и по отношение на самото НАТО, изплаши повечето лидери от ЕС и вдъхна живот на идеята, че на Америка не може да се разчита.

Победата на президентските избори на Байдън, който е яростен защитник на американските алианси, помогна за успокояването на тези страхове. Това обаче не означава, че през следващите години няма да има завръщане на Тръмпизма, по една или друга форма. Дори и да бъде прогонен напълно, САЩ ще бъдат твърде заети с проблемите у дома и съперничеството си с Китай, за да обръщат внимание на Европа.

Реакциите на Макрон и Крамп-Каренбауер до голяма степен отразяват стратегическите култури на двете страни. Крамп-Каренбауер и израснала във времето на следвоенната западногерманска традиция, в която на САЩ се гледаше почти като на „бащина фигура“, закриляща Европа. За нея Америка остава незаменяема. За това тя иска да предложи на Вашингтон „нова сделка“, която да върне отношенията между двете страни на океана на досегашното им ниво. От другата страна, желанието за автономност на Макрон е поредната проява на дългогодишната френска политика, започната от Шарл Дьо Гол, за омаловажаване американското влияние в Европа и засилване на френското такова чрез институциите в Брюксел. Макронизмът обаче се различава от Голизма по това, че основният му стремеж не е само за френско, но и европейско величие.

Отвъд тези различни мотивации обаче двете гледни точки намират пресечна точка. Както Макрон, така и Крамп-Каренбауер изглежда споделят мнението, че дългосрочната алтернатива на американското лидерство в НАТО трябва да бъде „европейска армия“. Въпреки това и двамата са склонни да признават, че така вероятно няма да има в близкото бъдеще.

Тази идея е нереалистична, тъй като страните от ЕС все още не са готови да се откажат от индивидуалните си армии и по този начин да се разделят с последната реликва, символизираща техния суверенитет. Европейската армия е малко вероятно да се реализира и поради факта, че поляците, французите, германците, италианците, гърците и другите европейци не могат да постигнат съгласи по отношение на това откъде точно идва заплахата за Европа. А дори и да успят да обединят армиите си, те пак няма да могат да заменят американската мощ.

Следователно това, което Макрон и Крамп-Каренбауер предлагат, е насочено към същата цел: Европа трябва да стане по-могъща във военно отношение и да координира по-добре своите военни сили. Проектите, нужни за постигането на тази цел, вече са в процес на разработка. За съжаление те, подобно на много други европейски планове, не попадат под светлината на прожекторите, заради обичайната брюкселска бюрокрация и прекомерния фокус върху неразбираемите съкращения от рода на PESCO, CARD, CDP и EDF.

И двамата са на мнение, че Европа трябва да има по-добре подготвени военни сили и дори да провежда повече операции без американска подкрепа. Тук влизат мисии за поддържане на реда в ключови зони в региона, от Африка (френският приоритет) до Балтийско море (полският и балтийският приоритет) и Източното Средиземноморие (гръцкият приоритет)

Увеличение на разходите за отбрана и на броя на военните мисии обаче са теми, с които трудно могат да бъдат спечелена подкрепата на гражданите на европейските страни, особено на тези в Германия. Това обаче са стъпки, които не могат да бъдат пропуснати, ако Европа иска да има някакво геополитическо влияние. Може да гледате на този план като на въпрос за запазване на „суверенитета“ на Европа, както го представя Макрон, или пък да го възприемете като предложение за ново разделение на труда между ЕС и САЩ в сферата на отбраната, както го представя Крамп-Каренбауер.

Дори Макрон признава, че в потенциалните предстоящи световни конфликти, като например този между демокрациите и авторитарните страни, интересите на Европа и САЩ обикновено се препокриват. Крамп-Каренбауер стига малко по-далеч в този анализ. Според нея най-добрият начин за вдъхване на нов живот в трансатлантическия алианс чрез представянето на Европа като „силен партньор“ на САЩ, а не като „безпомощно дете“, което има нужда от закрила.

✓ **Брекзит може да удължи най-тежката британска рецесия от 300 години насам**

Британската икономика преживява най-лошата си рецесия от повече от 300 години и провалът на търговското споразумение с Европейския съюз може да я удължи според независимия фискален надзор на страната.

Службата за бюджетна отговорност съобщи, че Брексит без сделка ще намали производството с 2% през следващата година и ще свие икономиката с 1.5% след пет години в сравнение със сценария, при който премиерът Борис Джонсън стигне до консенсус с Брюксел, предаде CNN.

Преговорите са в застой в частта с правата за риболов, държавна помощ за компаниите и уреждането на възникнали спорове. Джонсън ще трябва да реши дали придържането към националния суверенитет в трите области си струва икономическата цена, която Обединеното кралство ще плати в случай на провал на разговорите.

Тарифите, квотите за износ, бюрокрацията и други търговски бариери, които биха влезли в сила от 1 януари при Брексит без сделка, ще увеличат периода на възстановяване на Великобритания от рецесията, предизвикана от новия коронавирус, с почти една година. Безработицата също би била по-висока.

Малко време му остава на Джонсън да осигури търговска сделка с ЕС. От Службата за бюджетна отговорност очакват БВП да намалее с 11.3% тази година, най-големия спад от събитието от 1709 г., известно като Големия мраз – изключително студената зима в Европа, предизвикала смъртта на мнозина, както и унищожение на земеделската продукция.

Същевременно се смята, че безработицата ще се увеличи до 7.5% през втората половина на следващата година, което означава, че без работа ще са около 2.6 млн. души или с 1 млн. повече, отколкото в момента. По-рано тази седмица финансовият министър Риши Сунак обяви инвестиция от 4.3 млрд. долара за предотвратяване на безработицата.

Предупреждения за Брексит

Търговските отношения между ЕС и обединеното кралство са на стойност близо 900 млрд. долара, а ръководителят на централната банка на Англия, Андрю Бейли, заяви, че икономическите разрушения от Брексит без сделка биха били по-лоши в дългосрочен план от пандемията.

Дори да се стигне до споразумение обаче, британските компании все още ще имат допълнителни разходи за развитието на бизнеса си, като например тези, свързани с граничните проверки и митническите правила в момента, когато много от тях страдат от последиците от пандемията върху търговията.

✓ **Турция продава 10% от Истанбулската борса**

Турция и Катар подписаха меморандум за разбирателство, който предвижда Катарският инвестиционен фонд (QIA) да закупи 10% от Истанбулската борса (Borsa Istanbul) от Турския държавен инвестиционен фонд (TWF).

Сделката за закупуването на дял от единствената турска фондова борса от страна на Държавния фонд на Катар идва, след като турският президент Реджеп Ердоган беше домакин в Анкара на катарския шейх Тамим бин Хамад Ал Тани като част от шестото заседание на Върховния стратегически комитет на Турция и Катар, припомня БНР.

Според официалния уебсайт на борсата, 90,6% от Borsa Istanbul в момента е собственост на Турския държавен инвестиционен фонд, докато 5,83% е собственост на други инвеститори, включително брокерски къщи, банки, компании за търговия на благородни метали и на валута.

✓ **Спад на борсите в Европа на фона на удължаването на ограничителните мерки в Германия**

Европейските борсови индекси записаха понижения в ранната търговия в четвъртък на фона на удължаването на ограничителните мерки в Германия и мрачните прогнози за икономиката на Обединеното кралство, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете спад от 36,84 пункта, или 0,58%, до 6 354,25 пункта. Въпреки това бечмаркът все още е на път да регистрира най-доброто си месечно представяне в историята, като инвеститорите очакват европейските акции да достигнат нов връх през следващата година.

Немският показател DAX се понижи с 6,83 пункта, или 0,05%, до 13 282,97 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 записа спад от 36,84 пункта, или 0,58%, до 6 354,25 пункта. Френският измерител CAC 40 изтри 10,58 пункта от стойността си, или 0,19%, достигайки ниво от 5 560,71 пункта.

„Изглежда, световното рали на борсите за момента е поставено на пауза. Макар че резултатите от тестовете на ваксините са обещаващи, ние все още не знаем кога точно ще елиминираме напълно пандемията“, коментира Хюсен Сайед, пазарен стратег от FXTM

Вчера германският канцлер Ангела Меркел съобщи, че по-строгите ограничителните мерки срещу разпространението на коронавируса, въведени в началото на месеца, ще бъдат удължени поне до 20 декември. Това означава, че наровеите и ресторантите, театрите, кината, музеите и фитнес залите ще останат затворени, докато магазините ще работят при ограничен капацитет. От 1 декември влиза в сила забрана за събирания на повече от петима души от две домакинства, като по Коледа ще бъдат разрешени събирания до 10 души.

Инвеститорите очакват и нова информация за мерките в Англия, след като тази седмица премиерът Борис Джонсън съобщи, че националната карантина ще приключи на 2 декември. Британските индекси се понижиха, след като финансовият министър Риши Сунак предупреди, че икономиката на страната е на път да се свие с 11,3% през тази година и обяви планове за нови заеми.

Разнопосочна търговия в САЩ

Американските борсови индекси регистрираха смесени резултати в сряда, като бенчмаркът Dow Jones падна от рекордния сви връх, след като инвеститорите останаха разочаровани от данните за безработицата, предаде Си Ен Би Си. Промисленият индекс Dow Jones се понижи със 173,77 пункта, или 0,58%, до 29 872,47 пункта, след като вчера премина границата от 30 хил. пункта за първи път в историята. Широкообхватният показател Standard & Poor's 500 отчете спад от 5,76 пункта, или 0,16%, до 3 629,65 пункта, като също не успя да се задържи на отчетения в предходната сесия връх. Същевременно с това Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq се повиши с 57,08 пункта, или 0,47%, до 12 094,4 пункта, достигайки най-високата си стойност в историята.

Обемът на търговията бе по-нисък от обичайното за периода преди Деня на благодарността, като SPDR S&P 500 ETF Trust (SPY) около 33 млн. акции, което е по-малко от половината от 30-дневния среден обем от 79,3 млрд. акции.

На пазарите се отразиха данните за заетостта в САЩ, като Министерството на труда съобщи, че за седмицата до 21 ноември са били подадени 778 хил. нови заявления за помощи при безработица. Икономистите, анкетирани от Dow Jones, очакваха 733 хил. заявления.

Salesforce поведе Dow надолу, след като акциите на компанията за облачни услуги поевтиняха с 5,37% на фона на новината, че тя води преговори за придобиването на Slack Technologies. Книжата на Slack поскъпнаха с 37,59%, Въпреки загубите от сряда, Dow е на път да регистрира най-доброто си месечно представяне от 1987 г. насам, като до момента бенчмаркът е напреднал с над 12% през ноември.

Междувременно бе публикувано протокола от заседанието на Федералния резерв на САЩ от началото на месеца. От протокола се разбира, че централната банка обмисля начини за инжектиране на повече пари в икономиката.

Смесени резултати в Азия

Водещите индекси на фондовите борси в Азиатско-тихоокеанския регион не намериха единна посока в четвъртък, докато вниманието на инвеститорите е насочено към търговията за Деня на благодарността в САЩ, предаде Маркетоуч.

„Предпазливата търговията, която се наблюдава на американския пазар, се пренесе и в Азия, като неотдавнашната еуфория около ваксините започва да се изчерпва, коментира Джинги Пан от IG.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се повиши с 240,45 пункта, или 0,91%, до 26 537,31 пункта.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете ръст от 7,41 пункта, или 0,22%, до 3 369,73 пункта, докато по-малкият показател Shenzhen Composite записа спад от 8,83 пункта, или 0,39%, до 2 245,47 пункта. Хонконгският измерител Hang Seng напредна със 149,7 пункта, или 0,56%, до 26 819,45 пункта.

Южнокорейският индекс KOSPI се повиши с 24,37 пункта, или 0,94%, до 2 625,91 пункта..

Австралийският бенчмарк ASX 200 изтри 46,9 пункта от стойността си, или 0,7%, достигайки ниво от 6 636,4 пункта.

У нас

Повечето индекси на Българската фондова борса (БФБ) регистрираха повишения в ранната търговия. Основният бенчмарк SOFIX отчете ръст от 0,66 пункта, или 0,16%, до 423,05 пункта. BGBX40 се повиши с 0,05 пункта, или 0,05%, до 97,02 пункта. BGTR30 напредна с 0,16 пункта, или 0,03%, до 480,09 пункта. BGREIT се повиши с 0,17 пункта, или 0,13%, до 130,94 пункта.

[Cross.bg](#)

✓ Депутатите приеха единодушно промените в Закона за радиото и телевизията

Напълно единодушно парламентът прие промените в Закона за радиото и телевизията, внесени от Министерския съвет. С тях се прилага европейска директива за аудиовизуалните медийни услуги.

В поправките е записано, че Съветът за електронни медии ще регулира и платформите за споделяне на видеоклипове.

Засилват се мерките за защита на децата срещу вредното съдържание в онлайн пространството, при видео по заявка и от неподходящи аудиовизуални търговски съобщения, се посочва в мотивите на вносителя.

Създават се възможности за насърчаване на производството и разпространението на европейски произведения в услугите за видео по заявка, които трябва да имат поне 30 процента дял от европейското съдържание в каталога си и да гарантират видимостта на това съдържание.

С цел по-голяма прозрачност относно действителните собственици на медиите СЕМ ще включи в съществуващите регистри и връзка към информацията за структурата на собствеността и за действителните собственици на съответните доставчици, достъпна в Търговския регистър.

Заложени са и разпоредби за насърчаване на медийната грамотност на гражданите от всички възрасти и по отношение на всички видове медии. Разпоредбите относно защитата на личния живот и защитата на тайната на източниците са прецизирани с оглед развитието на стандартите в международното право.

„След тези изменения законът вече няма да е само Закон за радиото и телевизията, той ще е и закон за платформите за споделяне на видеоклипове. Отделя се място на това, което нямаше регулация“, заключи Милко Недялков от БСП по време на дебата.

✓ Проектозаконът за ВиК не предвижда повишаване цената на водата

Проектът на Закон за ВиК не предвижда повишаване, а запазване на справедлива цена на водата до границата на социалната поносимост, както е в момента. В него се предвиждат също помощи за уязвими потребители като редът и начинът за получаването им ще бъде разработен в наредба на три министерства. Това коментира министърът на регионалното развитие и благоустройството Петя Аврамова в предаването „Лице в лице“ на БТВ.

Регионалният министър коментира още, че има 11 общини, които не са се присъединили към асоциациите в съответните области, чието мнение е, че цената ще се повиши. В голямата си част това са общини, които имат гравитачно получаване на вода, което е по-евтиният начин. Водата не е само на една община, а на всички български граждани, ползва се солидарно и цената за нейното добиване и транспортиране на една територия се плаща солидарно. Цената на водата се определя от КЕВР за всеки ВиК оператор на базата на доказани разходи и бъдещи инвестиции, каза още министърът. Освен това, собствеността на активите ще продължи да бъде публична общинска и държавна.

Петя Аврамова обърна внимание, че законът не е приет и не е внасян за приемане в Министерския съвет или Народното събрание. Публикуван е за обществено обсъждане, за да се получат предложения и становища и за да се чуят мненията на всички заинтересовани страни.

С Плана за възстановяване и устойчивост ще можем да продължим дейността по повишаване на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради. Вече се включват и еднофамилни жилища, промишлени, обществени общински и държавни сгради и улично осветление. От общо 3 млрд. лв., най-голям дял от средствата - 1,728 млрд. лв., са за жилищните сгради, коментира още министърът. Тя обясни, че се подготвят насоките за кандидатстване, като този път програмата ще включва не само изолация на покрив и външни стени и подмяна на дограма, но и съоръжения за възобновяема енергия с цел достигане на енергиен клас В или А и максимално спестяване на енергията за отопление.

Не винаги причина за пътно-транспортните произшествия е пътната инфраструктура. Констатираме тежки катастрофи на добри пътни участъци. Хората трябва да се съобразяват с пътната обстановка и метеорологичните условия. Полагаме усилия за подобряване на републиканската мрежа, която е с дължина 20 хил. км. Тази година за изпълнение е възложено в пъти по-голямо количество мантинели, маркировка и знаци, каза още Петя Аврамова. Възложената маркировка е 1744 км, като през миналата и по-миналата година тя е била три пъти по-малко. Възложени за подмяна са и 1421 км мантинели.

„Автомогистрали“ ЕАД има сключени седем договора с Агенция „Пътна инфраструктура“ по реда на Закона за обществените поръчки. Дружеството има назначени работници, строители, инженери. То не превъзлага дейности на подизпълнители, а сключва рамкови споразумения за доставка на материали, за наем на машини, на съоръжения, каквато е практиката в строителния бранш. Компанията има договори с около 400 контрагенти във всички краища на България, необходими за конкретните обекти, каза още Петя Аврамова.

✓ БДЖ подкрепи създаването на Пътнически консултативен съвет

БДЖ подкрепи идеята за създаване на Пътнически консултативен съвет за обслужването с железопътен транспорт в България. Това се случи по време на първото онлайн заседание на Съвета. Проектът е по идея на активни млади хора, които редовно използват БДЖ и имат желание за диалог с управленския екип на дружеството с цел да се обсъждат възможности за подобрения в предлаганата транспортна услуга, които са от най-голяма необходимост за клиентите на превозвача.

Пътническият консултативен съвет се създава по добрия пример на други европейски железопътни оператори. Идеята е веднъж на няколко месеца представителите на съвета да провеждат дискусии по належащи за подобряването на условията за пътуване на клиентите на БДЖ въпроси. Създаването на консултативния съвет е от изключителна важност за БДЖ, тъй като именно редовно пътуващите клиенти могат да бъдат най-добрият коректив за дейността на дружеството.

Борислав Веженев, Добрил Тошев, Николай Колев, Кристиан Ваклинов и Петър Делчев са създателите на Съвета, част от които работят в системата на железопътния транспорт. Те пътуват редовно с влакове из страната и имат пряко наблюдение върху пропуските в качеството на услугата и потребностите на клиентите. Консултативният съвет ще се председателства на ротационен принцип от всеки един от членовете, които ще представляват отделни региони на страната.

Създаването на пътнически консултативен съвет е поредната крачка към подобряването на предлаганата от БДЖ услуга след внесените дигитални улеснения за клиентите и поэтапното подновяване на подвижния железопътен състав. В тази връзка, на участниците в Съвета ще бъде предоставен достъп до внедрената в БДЖ Корпоративна информационна система за стратегически анализи.

Въпреки отлагането на част от условията в Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт, в частта му за изплащане на обезщетения

при закъснения на влаковете, които пътуват на територията на страната, БДЖ изпълнява голяма част от заложените в Регламента условия и се стреми да бъде все повече клиентоориентирана и социално отговорна компания.

Чрез постоянния стемеж към подобряване и модернизиране на предлаганата услуга БДЖ ще може да приложи изцяло Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета през 2026 г., от отлагането на който се възползват и повечето железопътни оператори в държавите, членки на ЕС.

✓ **Институциите със съвместни проверки на тежкотоварни автомобили**

Продължават съвместните проверки на отдел „Пътна полиция“- СДВР, Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ и Столичният инспекторат на тежкотоварни автомобили. Пред БГНЕС началникът на сектор „Контрол по паркирането“ в Столичния инспекторат инж. Полина Асенова заяви, че проверките са част от мерките за подобряване качеството на атмосферния въздух в града.

„По разпореждане на кмета на София Йорданка Фандъкова се извършват проверки. Столичният инспекторат следи за това дали водачите на тежкотоварни автомобили са почистили своята ходова част и дали превозват товари със спуснато чергило или предпазна мрежа“, обясни Асенова.

По думите ѝ днес са били установени нарушители.

„В момента колегите от агенцията спряха тежкотоварен камион, който е с мръсна ходова част и ще му съставят акт за установяване на административно нарушение. Преди това бяха спрели други два тежкотоварни камиона. Единият получи два акта за това, че кара фракция без чергило и беше със силно замърсена ходова част“, каза тя и добави, че от началото на годината са проверени 1289 тежкотоварни автомобили, като на 143 от тях са съставени АУАН.

Началникът на сектора посочи, че глобите за физически лица са от 100 до 500 лв., а за юридическите - 700 до 20 000 лв.

Асенова казва, че има събираемост на глобите, но за тях по-важна е превенцията и със задоволство отбелязва, че анализът на инспектората показва, че намалява броят на нарушителите.

„Има дни, в които няма нито едно нарушение за времето, през което правим проверки“, заяви тя.

Попитана дали проверяват и димящи комини, тя обясни, че се занимават и с това и призова хората, които имат информация за нерегламентирано изгаряне на открито да сигнализират на т. 112. Увери, че реагират на такива сигнали 24/7.

„Миналата седмица колегите от район „Триадица“ са съставили два акта“, посочи Асенова.

Тя уточни, че в частни домове не могат да влизат, въпреки че не били малко и случаите, в които самите собственици ги допуснали доброволно.

„В повечето случаи обаче се оказва, че хората горят дърва“, обяснява още тя.

Стана ясно още, че в събота ще бъде разкрита временна площадка за предаване на излезли от употреба автомобилни гуми в Световрачене. И посочиха, че от предишните организирани инициативи в района на с. Локорско и с. Доброславци са били събрани над 500 негодни гуми.

✓ **Обнародват промените, които позволяват издаване на електронно направление за PCR тест**

Днес се очаква да бъдат обнародвани в Държавен вестник, промените към Националния рамков договор, с които личните лекари ще могат да издават електронни направления за PCR. До няколко дни джипитата трябва да синхронизират софтуера си, за да могат да започнат да назначават изследването.

Личните лекари ще издават направление за PCR изследване при наличие на поне два симптома от 11. Не е необходимо пациентите да посещават джипитата си, за да го получат, това може да се случи по телефона, съобщи заместник-председателят на Българския лекарски съюз д-р Николай Брънзалов:

"Аз издавам направление, то отива някъде и вие без хартия може да посетите всякаква лаборатория, да се автентифицирате, най-вероятно ще ви се дават четири цифри накрая, по телефона и там ще отидете и ще ви бъде направен безплатен PCR тест."

Няма да има лимити на издаваните направления. Цената на PCR теста ще е 60 лева и ще се поема от Здравната каса.

Все още не е ясно каква част от личните лекари и лабораториите са готови за електронните направления.

✓ **Започва Европейската нощ на учените**

Инициативата Европейска нощ на учените 2020 започва днес следобед, като за първи път ще е в 3 последователни дни и ще се излъчва онлайн. Събитието е общоевропейско, може да се проследи и във Фейсбук страницата на проекта.

Стотици български учени ще участват в инициативата, която тази година ще се проведе по интернет заради коронавируса. Университетите, БАН, образователни сайтове от 25 града ще обясняват как науката може да помага. Подробната програма също е в мрежата.

По време на събитието хората ще могат да научат неща като как да си направят макет на лакътна става или какви са страховете на обществото от изкуствения интелект.

Проектът се провежда в още 300 града в Европа.

✓ **Лавров напомни на Лукашенко за поетите ангажменти към Путин**

Руският министър на външните работи Сергей Лавров остро разкритикува политиката на западните държави спрямо Беларус, като същевременно напомни на президента Александър Лукашенко поетите от него ангажменти към Владимир Путин. Сергей Лавров се срещна в Минск с Александър Лукашенко, участва в съвместно заседание на колегиите на външнополитическите ведомства на Русия и Беларус и даде обща пресконференция с беларуския си колега Владимир Макей.

По време на срещата си с Лукашенко Лавров намекна, че Кремъл очаква от беларуския лидер да изпълни поетите от него ангажменти, а именно конституционна реформа и предсрочни президентски избори: „Вие предложихте поредица от инициативи, които смятам за много важни за беларуското общество. Както президентът Путин неведнъж е подчертавал, ние сме заинтересовани от реализацията на тези инициативи“.

Лавров обвини Вашингтон и някои европейски столици в намеса във вътрешните работи на суверенни държави: „Продължават да използват нечистите методи на така наречените цветни революции, включително манипулиране на общественото мнение, създаване и подкрепа на откровено антиправителствени сили, съдействие при радикализирането им. Виждаме в каква степен тези методи се прилагат по отношение на Република Беларус“.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Денят започва“

- Парламентът прие бюджета за 2021 година - какви са приоритетите - Александър Сиди от ВМРО. Как ще се отрази на икономиката - Иван Ченчев от БСП;
- Ще има ли Пловдив COVID болница? Какво ще реши местната власт? Отговаря кметът на града Здравко Димитров;
- Какво се случва с потребителските ни права във време на извънредни противоепидемични мерки. Гост председателят на Комисията за защита на потребителите Димитър Маргаритов;
- Докъде стигнаха учените в търсенето на ваксина срещу COVID-19? Кога ще бъде готова и българската? Гост проф. Андрей Чорбанов;
- Поискаха 30, получиха 15% по-високи възнаграждения. Защо полицаите не одобряват увеличението на заплатите им?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. Монитор - Кредитите рекордно евтини;
- в. Монитор - И трайно безработните с право на COVID помощи;
- в. Телеграф - Всяка седма винетка инвалидна;
- в. Труд - Застраховка „живот“ и за covid-19;

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Министерството на туризма: Не допускаме компромиси - у нас всички мерки са взети и се спазват;
- в. 24 часа - Държавата дава бавачки до 2023 г.;
- в. 24 часа - Съдът на ЕС решава кой да вземе 238 млн. лева за новите лични карти;
- в. 24 часа - 20 пъти се вдига данъчното облекчение за родители;
- в. Монитор - Евроинжекция от 511 милиона евро за БГ икономиката;
- в. Телеграф - България купува поне 4 ваксини;
- в. Телеграф - Легналите полицаи станаха квадратни;
- в. Труд - Бонус от хазната за всяко дете през 2022 г.;
- в. Труд - Заеми до 2 млн. лв. за фирми, пострадали от COVID кризата;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Евгений Иванов, изпълнителен директор на КРИБ: Затварянето е компромис между желанието да се опазят човешки животи и живота на икономиката. която също ги спасява;
- в. Монитор - Председателят на Българския лекарски съюз д-р Иван Маджаров: Резделението за мерките се оказа пагубно;
- в. Телеграф - Инфекционистът д-р Милка Богоева: Като съм на 81 г., трябва ли да оставя хората да умират;
- в. Труд - Тихомир Безлов, старши анализатор от Центъра за изследване на демокрацията, пред "Труд";

Водещи анализи

- в. 24 часа - Бюджетът и кризисната спирала - пари има, няма време;
- в. Монитор - Панели за умрели;
- в. Труд - Пандемията като възможност за свръхпечалби;
- в. Сега - Мерки има, но отговорен премиер – не;
- в. Сега - Локдаун след намангърване;
- в. Сега - Държавата може да се проваля, но помощ от IT фирми не ще;
- в. Сега - 5 проблема с болничните при карантина заради COVID-19.

✓ Предстоящи събития в страната на 27 ноември

София

- От 12:30 часа, в парк „Тинтява“ (градинката на КАТ) президентът Румен Радев и вицепрезидентът Илияна Йотова ще присъстват на ритуала по вграждане на темелния камък на новостроящия се православен храм „Св. Пимен Зографски“.
- От 09.00 часа ще се проведе редовно заседание на Народното събрание.
- От 11.00 часа в официалния канал на Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България в YouTube ще бъде излъчена онлайн дискуссия относно четвъртия стълб от Плана - „Справедлива България“.
- От 15.00 часа Националният съвет за тристранно сътрудничество ще проведе онлайн заседание.

- От 10.00 часа в Американския център на Столична библиотека ще се състои Национална кръгла маса „Астрид Линдгрен: свободата на духа - кауза и приключение“.
- От 11.00 часа във фейсбук страницата на София план ще се състои публично представяне на концепциите за развитие на северното и източно крило на Централната баня.
- От 12.00 часа Бюрото на Европейския парламент в България организира уебинар на тема „Изкуствен интелект: възможности, предизвикателства и етика“.
- От 13.00 ч. в БТА ще се проведе пресконференция по повод учредяването на Конфедерация на българския туристически бизнес.
- От 15.00 часа на фейсбук страницата Гражданска инициатива за забрана добива на ценни кожи в България ще се проведе онлайн кръгла маса, посветена на искането за забрана на фермите за ценни кожи у нас.
- От 18.00 ч. ще започне националната онлайн програма за Европейската нощ на учените в България в каналите на инициативата в социалните мрежи и в You Tube.

Бургас

- От 14.00 часа чрез платформата Microsoft Teams Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ организира инициативи в рамките на Европейската нощ на учените.

Грамада

- От 13.00 часа във фоайето на читалище „Мито Марков“ ще се проведе приемна на ОИЦ - Видин за европейските възможности за финансиране.

Макреш

- От 10.30 часа пред входа на читалище „Пробуда“ ще се проведе приемна на ОИЦ - Видин за европейските възможности за финансиране.

Стара Загора

- От 13.30 часа Тракийският университет организира дискусия на тема „Виртуалната реалност в образованието - предизвикателства, предимства и недостатъци.“

Шумен

- От 11.15 часа в зала 2 на Областна администрация ще се проведе брифинг на областния управител проф. Стефан Желев по повод планирани допълнителни противоепидемични мерки на територията на областта.
- От 12.30 часа чрез платформата Zoom ще се проведе онлайн церемония за награждаване на участниците и учителите от четири шуменски училища, спечелили 2-ро място в пилотен иновативен международен проект „Open Cohesion School“ на Европейската комисия.
- От 13.00 часа в зала 363 на Общината ще се проведе извънредно заседание на Постоянната комисия „Правна и опазване на обществения ред“.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.